

KÖNYV

144 Ft

HÉT

IV. ÉVFOLYAM 19. SZÁM • 2000. OKTÓBER 5.

KULTURÁLIS KÉTHETILAP

Ember és gondolat
Ormos Mária

**A könyvpiac
helyzete
Csehországban**

Nádor Tamás
Kosáry Domokos
és a csizma

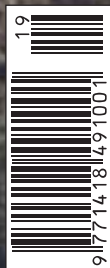
Interjú
Hegedüs Istvánnal
Szikói Gáborral

Kertész Ákos
Ízlések és
pofonok...

Nyerges András
Messze vagyunk,
mint Makó
New Yorktól

Írófaggató
Kelecsényi László

Foto: Szabó J. Judit

A Libri választéka az Interneten is hozzáférhető.

www.libri.hu

Az Online Könyvbirodalom

A KISS JÓZSEF KÖNYVKIADÓ AJÁNLATA

Kőszeghy Elemér

Magyarországi ötvösjegyek a középkortól 1867-ig

Reprint kiadás

Az 1936-ban kétnyelvű – magyar és német – kiadásban napvilágot látott mű a történelmi Magyarországhoz tartozó városok szerinti csoportosításban tartalmazza a műkincsek ötvösjegyeit, mestereit, tulajdonosait és egyéb adatait.

Magyarország különböző részein már a XIV. századból megtaláljuk egymástól eltérő bélyegzések nyomait korabeli ötvösműveken. A XVI. századtól kezdve az ötvöstárgyak bélyegzése általánossá vált a céhekben, ha a bélyegzés módja nem is vált egységessé. 1867-től a fémfinomság vizsgálata állami hivatalok hatáskörébe került, s e téren az osztrákokéhoz hasonló fémjelzési rendszer lépett életbe. Ez az oka annak, hogy a Magyarországi ötvösjegyek... c. munka csak eddig az időpontig ismereti a jeleket, hiszen azon túl már alig érdekli a művészettörténeti kutatást az ötvöstárgyak származása.

A mű napjainkra olyan könyvritkasággá vált, hogy antikváriumban, aukciókon is nagy szerencsével lehetett csak hozzájutni az eredeti kiadás példányaihoz.

ISBN 963 85500 1 5

Ára 5800 Ft

5 példánytól 4930 Ft/példány

Megrendelhető, megvásárolható: Kiss József Könyvkiadó

1114 Budapest, Kanizsai utca 41.

Telefon/fax: 466-0703

A megrendeléseket postán, utánvétellel teljesítjük, a postaköltséget felszámítjuk.

A JLX Kiadó újdonságaiból

Francine Rivers:

Skarlátvörös fonal

Ez a könyv mindazoknak szól, akik hisznek abban, hogy a szerelem a lélekből fakadó erőből táplálkozik és képes arra, hogy a férfit és nőt összekapcsolja egy életre.

James Neal Harvey:

Törvényen kívül

Az államok egyik legbefolyásosabb szenátora egy titkos szerelmi légyotthon végzetes szívrohamot kap. A tanúkat titokzatos gyilkos tartja rettegésben, Ben Tolliver hadnagy egyre több akadályba ütközik.

Gene Hackman &

Daniel Lenihan:

Perdido Star

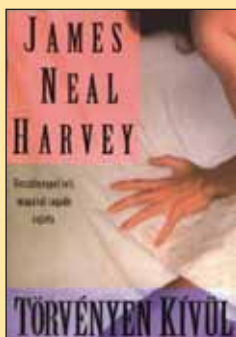
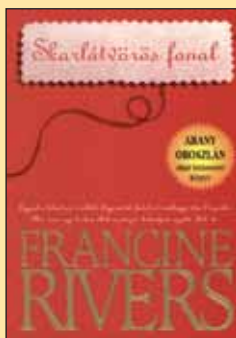
A méltán világhírű színész, Gene Hackman szerzőtársával újra életrekellette a kalandos elbeszélés műfaját. Ez a regény a hősiesség, bajtársiasság és a túlélés akciókkal teli története.

A fenti könyvek megrendelhetők és megvásárolhatók (könyvklub tagoknak kedvezményesen), sok más kiadványunkról tájékoztató kérhető:

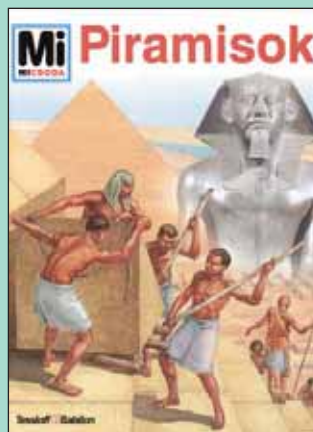
JLX Kiadó, 1067 Budapest,

Eötvös u. 42., T/f: 269-4003,

e-mail cím: jlxlaux@mail.datanet.hu

A Tessloff és Babilon Kiadó őszi ajánlatai

Hans Reichardt:

Piramisok

(MI MICSODA sorozat 59. kötet)

Fogy. ár: 1650 Ft.

Ötezer évvel ezelőtt építették az első piramist, hogy ezzel biztosítsák a hatalmas birodalom urának, a fáraónak az örök életét. Két évszázadon keresztül születtek azok a csodálatos építmények, amelyeket sok illusztráció és fénykép segítségével igyekszik bemutatni a kötet. Az építéset rejtelmek kívül, a hieroglifák megfejtésének történetét is megismerhetjük a könyvből.

Rainer Köthe:

Tudomány és technika

Jelen és jövő

(MI MICSODA sorozat-különkönyvek). Fogy. ár: 1860 Ft (64 oldal)

Merre tart az orvostudomány, az űrhajózás, a robot- és komputer-technika, s hogyan fejlődik az alapkutatás az új évezredben? Meglepő válaszokat olvashatunk kérdéseinkre, miközben a legújabb tudományos eredményekre támaszkodva a kötet beszámol arról a hallatlan tudományos és technikai fejlődésről, amely a közeljövőben jelentősen megváltoztatja életünket.

A MI MICSODA könyvek megrendelhetők a Tessloff és Babilon Kiadó címen: 1075 Budapest, Károly krt. 3/a. Telefon: 322-3871

Iparkodnak a könyvesek, erőfeszítéseik szép, tartalmas könyvekben jelennek meg, ámulunk a bőségen – évi tízezer könyv –, hétről hétre, hónapról hónapra lelkesedünk néhány igazi szellemi élményt kínáló újdonságért, miközben azokról a könyvekről is tudjuk, hogy jók és érdekesek, amelyekért éppen nem „lelkesedtünk”, csak tudomásul vettük jelenlétüket, csendesesen örülünk is nekik, és így van ez más területeken is, például a cipőiparban. Sok-sok gyönyörű cipőt látni a boltokban, de egyszerre csak egy párat viselünk, mondhatnánk „egy cipőben járunk”.

Iparkodnak a könyvesek, egyszerre két szempontnak is igyekeznek megfelelni. A könyvszakma a szellemi értékek világához is kapcsolódik, hiszen kultúrákőzvetítő és -alakító egyszerre, másrészt mivel ezen a Földön élünk, ahol „Krisztus koporsóját sem őrizték ingyen”, létezését a gazdasági viszonyok határozzák meg, egészen addig a közvetlen meghatározottságig, hogy az éhen halt könyvkiadó nem tud könyvet kiadni, hogy az ő bakfis lányának is kell télkabát, hogy az említett bakfis lány az iskolában nem mondhatja, hogy azért nincs tankönyve, mert szülője/gondviselője könyvkiadó. (Az iskolában azt még csak értik, hogy a „suszter gyereke lyukas cipőben jár.”) A könyvkiadáshoz ugyanúgy, mint Montecuccoli szerint a háborúhoz, három dolog kell: pénz, pénz, pénz... Ez az igazi gazdasági meghatározottság. A szellemi értékek közvetítésére vállalkozó könyvkiadókat még inkább kényszeríti ez a meghatározottság, hiszen csak gazdaságilag eredményes tevékenység esetén tölthetik be hivatásukat.

Könyvpiar és cipőipar hasonlít egymásra abban is, hogy mindkét területen működnek kis műhelyek és nagy gyárak. Megvannak egymás mellett, mert más-más igényeket elégítenek ki, más-más körülmények és kényszerek között. De ugyanazok a gazdasági törvényszerűségek hatnak rájuk, amiből az következik, hogy a legkisebb műhely tulajdonosának is úgy kell a gazdasági szempontokat érvényesítenie munkájában, mint a legnagyobb gyár első emberének.

A könyvszakma rendszerváltás utáni konszolidációs folyamatának egyik eredménye, hogy mára könyvpiar lett belőle.

Kiss József

A TARTALOMBÓL

Beszélgetés
Szikói Gáborral,
a Göncöl Kiadó tulajdonosával
6. oldal

Beszélgetés
Hegedűs Istvánnal,
a Magyar Könyvklub tulajdonosával
7. oldal

Kertész Ákos
Ízlések és pofonok...
12. oldal

Írófaggató
**Kelecsényi Lászlót faggatta
Nádra Valéria**
14. oldal

4 **Kalandok és balesetek**
(Iszlai Zoltán)

FILM
5 **Stephen King másik arca**
(Bagota /ity Edit)

6 **Beszélgetés Szikói Gáborral,
a Göncöl Kiadó tulajdonosával**
(K. Zs.)

7 **Beszélgetés Hegedűs Istvánnal,
a Magyar Könyvklub tulajdonosával**
(Kiss József)

9 **A könyvpiac helyzete Csehországban**
(Dr. Jaroslav Cisar)

EMBER ÉS GONDOLAT
11 **Ormos Máriával
beszélget Nádor Tamás**

INTERJÚFORGÁCS
12 **Kosáry Domokos és a csizma**
(Nádor Tamás)
Kertész Ákos:
Ízlések és pofonok...

OLVASÓSZEMÜVEG
13 **Nyerges András:**
Messze vagyunk, mint Makó New Yorktól

ÍRÓFAGGATÓ
14 **Kelecsényi Lászlót**
kérdte Nádra Valéria

15 HANGRÖGZÍTŐ

16 SIKERLISTA

17 KÖNYVAJÁNLÓ

23 MEGJELENT KÖNYVEK
2000. SZEPTEMBER 8–21.

Megjelenik kéthetente • Ára: 144 Ft • Előfizetőknek: 120 Ft • Előfizetési díj: 2880 Ft egy évre • Kiadja: Kiss József Könyvkiadó, Kereskedelmi és Reklám Kft. • Szerkesztőség, hirdetésfelvétel, előfizetés: 1114 Budapest, Kanizsai u. 41. • Telefon/fax: 466-0703, telefon: 209-1875, 209-9140, 209-9141 • E-mail: konyvhet@dpg.hu • Főszerkesztő, felelős kiadó: Kiss József • Főszerkesztő-helyettes: Csokonai Attila • Lapmenedzser: Könnnyű Judit és Orosz Csaba Gábor • Művészeti vezető: Szabó J. Judit • Szedés, tördelés: Recent Stúdió, Blaisits Ildikó • Nyomás: Szikra Lapnyomda Rt. • Felelős vezető: Lendvai Lászlóné vezérigazgató • ISSN 1418-4915 • A hirdetésekben közöltekért a kiadó és a szerkesztőség nem vállal felelősséget • Terjeszti árusításban: a HÍRKER Rt., az NH Rt., a Bibliofil Kft., a Libri Kft., a Lira és Lant Rt. Külföldön előfizethető a Hungaropress Sajtóterjesztő címén: 1117 Budapest, Budafoki út 70.

Lapunk megjelenését támogatja a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Nemzeti Kulturális Alapprogram.

Kalandok és balesetek

A tengerészek mellett orosz-lánrészt vállaltak a Napóleon elleni angol háborúkból a lövészek. E tényre alapozza tizenhárom kötetes kalandregény-sorozatát *Bernard Cornwell*, a 19. századfordulós katonaelet jeles ismerője, ki stílusában is hagyományos elbeszélő. Katonái fegyverzetének, ruházatának, étkezési és táborozási szokásainak pontos leírására lelkiismeretesen ügyel. Kedvtelve időz a csatateret: győzelmek és vereségek bemutatásánál. Harcképei sem nélkülözik a törekvést a halálos életszerűség. Általában soha nem az egész csetepatét idézi föl. Inkább egy-egy fontos jelenetét festi le. Példaadó egyéni küzdelmek nyomkövetésével bebizonyítja választott jóemberei kiválóságát. Hasznosít történelmi neveket is; ám a fő figyelmet a kitalált szereplőkre fordítja.

Az alacsony sorból tisztira emelkedett Sharpe hadnagy, majd kapitány, valamint ír barátja, Harper őrmester áll az események középpontjában. Elemük a csipuhi. Egyéb helyeken ormótlanul tiblábolnak. Elsősorban talpig férfiak, a többiek hozzájuk képest részesülnek a vitézi erényekből. Aki katonának hitvány, nem áll meg a lábán, elvégre nem fényes szalonokban, hanem véráztatta csatamezőkön kószalunk.

Aki pedig hívéül szegődik a kényelmesen csordogáló iramú hazafias könyvszériának, eljuthat Waterlooig. Hogy magával Napóleonnal, Ferenc császárral, vagy Sándor cárral lesz-e érdemi találkozása, az attól függ, hogy a derék Sharpe meddig jut el a ranglétrán (ha az író remélhetőleg életben hagyja).

Szorosan véve ugyancsak kalandregény az idén indult Szivárvány Könyvek első kötete, *A nulladik fokon* is. Története azonban jelenkori. A

rémes viszontagságokon át eső – eredetileg környezetvédő expedícióra számító – főhősök hányattatásait videofelvételek őrzik meg azért, mert a tíz fős ökcsoporthoz újságíró is csatlakozik. A riporter eleveníti fel a huszonöt napos modern robizonád hátborsóztató mozzanatait. Az angol szerzőt, *Windsor Chortlont* nem riasztotta vissza a klasszikus témától, hogy róla mindenkinek *A legyek ura* jut az eszébe. Szerény képességeiben bízva arra vállalkozik, hogy korban, foglalkozásokban különböző embertípusait megtöltse étellel. Dolga nehéz, hisz ahhoz, hogy valahányan „képbe kerüljenek”, minimum két-három szorult helyzetben kell szenvedélyesen kimutatniuk a foguk fehérjét.

A drámai sorsú kirándulók mindegyike teljesíti a reá kiszabott őrzőgési klisé-feladatot. Kétségbe zuhannak, hatalomra törnek, ármánykodnak, vagy igyekeznek konstruktív maradni, mindenestre így vagy úgy leviszgáznak a divatos túlélési tantárgyból. Szellemi tevékenységük az akciók szervezésében, majd precíz végrehajtásában merül ki. Újszerű viszont a médiák embereinek belekeverése az utólagos földérésbe. Magatartásuk ugyanolyan taszító, mint azoké a rosszindulatú póruljártaké, akik tényleges bűnököt követnek el a borzalmakkal kitapétázott történet során, ártalmatlanabb társaik ellen.

A modern tömegközlés meg a szuperteljesítményű számítógépes interakciózás nélkül el sem lenne képzelhető a közkedvelt Világsikerek sorozat *Ördögi szövetség* című politikai thrillerének rafinált cselekménye. A tényfeltáró zurnalizsita itt összetett karakter. Szakmai szándékai szerint az igazság bajnokának bizonyul. Csintalan szerelmi

kapcsolatait ellenben korántsem a hitvesi hűség vezérli. A kábítószerekkereskedő maffia agytrösztje családi morál tekintetében lepipálja. Cserébe ők annyira gátlástalanok és gonoszak, mint hat pár Keresztapa. Brutalitásuk mármár komikussá válna, ha az amerikai belpolitikában fölöttebb járatos *David Yallop* nem úgy kevergetné a bonyodalmakat, mint egy becsavart forgatókönyvíró, akit a mindentől elrendő hatás az egyetlen, minden valószínűségnek fittyet hányó vezérelve.

Cinikus kiindulópontja az, hogy a drogosok kartellje olyan elnököt akar megválasztani, akit a markában tarthat, ezáltal még nagyobb profitra tesz szert (satöbbi). A bünszövetség olajozottan működik. Nem utolsó sorban egy mindent látó-halló-megjegyző számítógépcentrum segítségével, amely a merész ötletekkel brillírozó szerző számos hihetetlen föltételezését elegánsan áthidalja.

Nincs szüksége a (scifikbe való) csúztatásokra *John Nance*-nek. Ő megint a komolyan vehető lektúrára kívánatos mesterségét gyakorolja. (A maga nemében igen jó könyvét sajnós időszérűvé teszi a francia Concorde gép tisztázatlan katasztrófája.) A magyar könyvpiacra már ötödik munkájával sikert arató szerző a *Végő megközelítésben* csúcsművét mutatja. Nemcsak lenyűgöző műszaki tudásanyagáról tesz bizonyosságot. Abszolút érvényes útmutatásokkal is meglep, amikor a légebalesetek földérésének keserves folyamatát általános tanulságok kíséretében szemléletesen, izgalmasan tálalja. Szomorú gondossággal ecseteli magát a szerencsétlenséget és következményeit. Miután azonban erre vonatkozó tudósítói kötelességét száz százalékra teljesítette, nagy lélegzettel valóssággal beleveti magát az oknyomozásba, és belesodorja az olvasót az életbevágó tudnivalók kikerülhetetlen szövevényébe.

Néhány éles vonással jellemzett hősei – pilóták, jogá-

szak, pszichológusok, szakdetektívek, biztosításiak – lázasan dolgoznak, mialatt igyekeznek nagyon-nagyon észnél lenni. Sorban felmerül a szándékos rongálás, a szabotázs, a technikai malőr, az emberi mulasztás, az irányítói figyelmetlenség gyanúja. Szikrázó vitákat folytatnak az egyes szakágak képviselői, körömszakadtukig védik érdekeiket a gyárak és a karbantartók menedzserei.

Rokonszenvesse teszi a művet, hogy fény derül a Veszeljes Üzem csapdáira. Nem marad el a politikai és militarista manipulációk leleplezése sem. Érdekes módon ez az egyetlen olyan terület, ahol az összefüggéseket valaki mégiscsak elmismásolja. Az alig letehető (holott 400 oldalas) olvasmány akaratlanul nevel a felelősségre. A szórakoztató műfaj flekkes becsületét bizonynyal az ilyen regények állítják helyre – korlátozott időre.

Iszlai Zoltán

B. Cornwell: Sharp tróféja, 334 l., Sharp lövészei, 352 l., Ára: 1200 Ft. W. Chorlton: A nulladik fokon, 391 l., Ára: 999 Ft. D. Yallop: Ördögi szövetség, 356 l., Ára: 999 Ft. J. J. Nance: Végő megközelítés, 404 l., Ára: 999 Ft. (A Cornwell-művek az Európa Könyvkiadó, a többiek a General Press kiadásai)

Könyvek filmen és videón

Stephen King másik arca

Stephen King kétféle könyvet ír. Nem, nem jót meg rosszat, hanem meszerűt és valóságosat. A meszerűek azok, amelyekben szörnyek kelnek életre, a békés kisvárosokban elszabadul a pokol, irracionális dolgok veszik át a hatalmat, a tárgyak és az emberek egész rendkívüli dolgokat művelnek. Büntetnek, bűnbödnének, elvesznek, túlélnek. Kevés közülük van a valósághoz – szerencsére. Ezek a történetek nem egyszerűen a jó és a rossz csatája, van, hogy a jók vesznek oda. Ilyen téren nincs bennük logika, tökéletes irracionális jellemzi ezeket a történeteket. A másik vonulat, amikor igazi történeteket mesél el, igazi emberekkel. Itt alig fordul elő transzcendens jelenség, itt minden a „helyén van”. Bizonyos mértékig, mert a valóságtól imitt-amott azért elütnek ezek az alakok is. Ez utóbbi filmekből gyűjtöttünk egy hétvégére valónyt.

A hazai videó-karrier egyik slágere egy ing-film volt. Kézről-kézre járt az a néhány amatőr-másolat, amivel ki lehetett használni a hirtelen üzletekbe került készülékeket. Ezek egyike volt az agyonmászolt *Ragyogás*. Horror volt a köbön, mert nem csak a történettől vert ki a frász, de a kópia minőségétől is. Elmosódó, viaszos figurák kavargotak, a sejtelmes még sejtelmesebb lett. Ma már eldönthetetlen, hogy mitől voltunk idegesek, attól, amit láttunk vagy attól, amit nem. Mindenesetre, jó film volt, különösen a könyv ismeretében. Az ott megálmódott jelenetek és jelenések tökéletesen bejöttek. A bemozduló alakosra vágott sövények, a hó, a vérfolyam, az üldözés. No és az apa örülése, eszelős futama. Jack Nicholson parádés volt, minden sátánit kijátszhatott magából. Ragyoghatott, bár a film címe nem erre utalt.

Ezzel a filmmel vonult be, s talán a regények hömpölygése is ezt követte nálunk. A legtermékenyebb író egyre szorgalmasabban fordították, s jelentették meg a könyveit. A mozi persze lassú lépésben követte. Eleinte még titokban, mert a feketevideózásban lehetett csak további filmjeit is megtekinteni.

Később érte a videózókat az igazi döbbenet, amikor az 1994-es *Remény rabjait* láthaták. Semmi köze nem volt ennek a filmnek a megszokott King-horrorhoz. A történet csavaros volt ugyan, de semmi földöntúli, semmi megfoghatatlan nem volt benne, hacsak az nem, hogy a törvényes ítékezés mennyire irracionális, s megtörténhet az is, ami valójában nem történik meg. Érzelmes, finom kis film volt, apró rezdülésekkel, még a színészek is mást hoztak magukból, mint más filmekből megszoktunk. A nagy meglepetés Tim Robbins volt, aki az idéetlen éretlenből megfontolt szimpatikussá lépett elő, igazi szív közeli színésszé. A filmben egy bankárt alakít, aki feleséggyilkosság vádjával kerül életfogytiglani börtönbüntetésre. Az ott töltött időről, a menekülésről szól a film és még az emberségről is. A túlélés reményéről, a kitarásról és sok minden olyanról, amit nyugodtan mi is zsebre vághatunk, s ha majd kell – inséges időkben – előszedegethetünk. Remek film volt, s csak a megrogzött stáblista-olvasók tudhatták, hogy ez King-film. Persze évekkel később megjelent az az elbeszéléskötet – *A remény rabjai* –, amelyik ezt is tartalmazta, volt hát rá mód, hogy a kettőt összeolvassuk.

A másik börtönfilm a *Haláson*, amelyet nem oly rég mutatnak be a hazai mozikban. Itt Tom Hanks kapott hálás szerepet, ő bújhatott ki a bőréből. Ez a kicsit hosszúra sikeredett film már átcsap egy kicsit a megmagyarázhatatlanba. Nem is arra gondolok, hogy a börtönvilágban ritka az az idill, sőt mondhatjuk, nincs is, amilyen a filmen látható. A börtönparancsnok, a beosztottak, az örök egy-

től egy jó emberek. Humánusak, rendet és fegyelmet ugyan tartanak, de nem lépik túl azt a határt, amit akár magukkal szemben is elfogadnának. Ezt a tökéletességet két jövevény érkezése zavarja meg. Egy elítélt és egy börtönőr teszi izgalmassá ezt a békés világot. A halálraítélt már külsőre is fantasztikus jelenség. Legalább két méter magas, kigyúrt néger. Jámbor tekintete, lomha mozgása hihetlenné teszi azt, amivel vádolják: két kislányt erőszakolt és ölt meg. Ezért az ítélet. A börtönőr az ellentéte. Normál emberek között sem neveznék másnak, mint seggdugasznak, s ehhez méltó lélek is lakozik benne. Szadista, gonoszkodó, kegyetlen kis pondró. Kínozza, gyötöri a rácsmögöttieket, azonban, ha azok megérintik, már tőcsa keletkezik alatta. A történet nem is erre fut ki, hanem a néger elítélt képességére. Amolyan ukrán természetgyógyász képességével tud gyógyítani, energiát ad át, betegséget szippant ki, s ha kell, juttat be másokba. Elmondjuk – ne mondjuk, hogy még mi derül ki erről a fickóról? Ki lehet találni, mert a film mondandója, hogy a börtönparancsnok élete végéig – ami nem következik be – hurcolja lelkében a kétséget, bűnt követett el, amikor kivégezte ezt az embert. Két momentum az, ami King földtől való elrugaskodására emlékeztet, egyik a betegség kiszívása, illetve kieresztése. A rossz energiák apró, pernyeszerű rovarként röppennek ki a csodatévő szájából. A másik a túlélés misztériuma, amire vágyunk, de csak akkor, ha fiatalon, egészségesen, szeretteinkkel körülvéve, könnyű lélekkel adatik meg, s nem örege, magunkra hagyatottan, s önvádtól gyötört.

A sort illetett volna a *Tortúrával* kezdeni. Az 1990-ben bemutatott film rögvést Oscar-díjat kapott, és elismerést hozott egy nem szép, de igen tehetséges és szimpatikus színésznőnek, Kathy Bates-nak. Ő játszott James Caan oldalán. A regény főhősnője az író-szereplő beteges rajongója volt. Egy baleset során akadnak össze, a remetéként élő

csúf nő menti meg az író életét, s azt gondolja, ezáltal a magának is tekintheti nem csak a testét, de a lelkét és az agyát is. Nem történik semmi hókuszpokusz, nem férközik parazita-ként az agyába, csak ágyhoz köti és írásra – te jó ég! – kényszeríti rajongottját. Írja meg a történetet olyan véggel, amilyen-nél ő szeretné. Semmi tragédia, kilátástalanság, boldog és szép véget akar. A történetbe a King-figura egy disznó, ő a remetenő egyetlen élő barátja. Nem kezdünk most bele a szimbólum-és metaforafejtésbe, a film és a könyv izgalmas, fordultatos volt.

Ezt követte *A remény rabjai* (1994), majd a *Dolores Clairborne* 1995-ben. A rendező feltárcsázta Kathy Bates telefonszámát, s emlékeztette, mekkora sikere volt a Tortúrában, nem lenne-e kedve ráduplázni, és ismét egy King-filmbe játszani. Kathy Bates azt mondta, miért ne. Egy másik híresség, Jennifer Jason Leigh is csatlakozott a stábhhoz. Ez utóbbi színésznő már maga mögött mondhatta a nagy sikerű *Egyedülálló nő megosztaná* thrillert, és a művész Robert Altman-film, a *Rövödre vágva* címűt. Tehát a siker adva volt, a film mégis – talán pont a finomsága miatt – nem lett olyan átütő, mint a Tortúra. Nem voltak benne véres jelenetek, a horror ezúttal is a színpalak mögött zajlott, azaz a lelkekben. Egy kegyetlen, törpelelkű férj, egy mindent eltűrő feleség és egy maggyalázott kislány háromszöge volt a film tárgya. A főszereplő, Dolores az igazi házat őrző anya szerepében tündökölt és bukott el. Egy nőtől a túrészerpet várja el a világ, de azt, hogy fellázadjon, visszaüssön, na adj isten, megölje gyilkolóját, azt nem. Még a lánya is megvetéssel fordul anyjával szembe, aki békésen viseli el sorsát. Nem magáért, gyermekéért tette. Himnikus történet, aki szereti az ilyet, szívébe zárta, s makacsul keresi ennek a rezdülésábrázolásnak a nyomait King más könyveiben, filmjeiben is.

Időnként meg is találja.

Bagota /ity Edit

A kicsi szép

Beszélgetés Szikói Gáborral, a Göncöl Kiadó tulajdonosával

■ *A könyvpiacra egyszerre léteznek nagy kiadók és kicsiny műhelyek. Az ő gondoljaitól kérdeztük Szikói Gáborral, aki maga is egy kis kiadó, a Göncöl tulajdonosa.*

– Szerintem is ez a kétféle kiadói típus létezik, és ezek lényegéből adódnak a különbségek. Az egyikben a személyes érdekesség és érintettség a legfőbb motívum, kézművesnek nevezhetők a módszerek, és biztos, hogy annak az egy-két személynek, aki a kiadó életét vezeti, minden kiadványhoz egyenként is van köze, valamilyen szinten fontos a számára. Ez a pozitívuma ennek a munkamódszernek, ettől jó ezt csinálni, minden egyéb szempont ellene szól.

A nagyiparinak mondható kiadványtermelés természetesen bír minden olyan előnnyel, ami általában a nagyságból fakad: a szervezethez, a munkafolyamatok szétválasztásához és specializálásra való kiosztásra egyértelműen a termelékenység növekedéséhez vezet. Egészen biztos, hogy az az ember, aki folyamatosan korrektúrával, vagy műszaki szerkesztéssel foglalkozik, sokkal gyorsabban jut túl egy feladaton, mint az, akinek egy-egy ilyen tevékenység közepette esetleg egy hibás számla kijavításán is jár az esze, vagy azon, hogy holnap ki visz el 20 könyvet ide vagy amoda.

A nagyságból adódó előnyök érezhetők még a színes, gazdagon illusztrált kiadványok esetében is, amelyeket egy-egy kis kiadó csak elvétve engedhet meg magának, pedig a nyereségtartalmuk gyakran igen magas.

– *Akkor miért éri meg csinálni?*

– Azért, mert minden munkafolyamatot látok és részt veszek benne, minden készülő könyvnek barátja és ismerője vagyok, ami persze sokszor teher is, de általában kellemes érzés. Ezek sokkal inkább emocionális, mint gazdasági szempontok, de biztos vagyok

benne, hogy minden kis kiadónál súllyal esnek a latba. Természetesen ezek mellett igyekszik az ember gazdaságilag is talpon maradni, és olyat produkálni, ami a piac által is visszaigazolt, tehát nyereséges.

– *Beszélgünk konkrétan a nehézségekről.*

– A pénzhiány az egyik. Évek óta hallott könyvszakmai panasz a likviditási probléma. Nagyon kevés kiadó tud nyu-

godtan pénzt fektetni egy-egy könyvbe, úgy, hogy azután ne kéne rohannia a mielőbbi bevételért – magyarul, ha egy könyv költséges, akkor annak az előállítási idejét nagyon-nagyon rövidre kell fogni, adott esetben a minőség rovására is.

– *A Göncölt is sújtják ezek a problémák?*

– Nálunk ez fokozottan jelentkezik. Mi nem engedhetünk meg magunknak olyan kiadványokat, amelyek a nyomda előtt sokba kerülnek. Emiatt több ígéretesnek tűnő ötletünk végül is nem tudott megvalósulni. Jó néhány volt közülük olyan, ami idővel másnak is eszébe jutott, megcsinálta, és igen jól járt vele.

– *Volt-e valami az évek során, amit csak és kizárólag a Göncöl Kiadó tudott létrehozni, és amivel csak és kizárólag a Göncöl Kiadó gazdagíthatta a magyar szellemi életet?*

– Nem hiszem, hogy manapság létezik olyan könyves műhely, amelyik elmondhatja magáról, hogy valami csak azért jött létre, mert ott elkészülhetett.

– *Nézzük példaképpen a Káosz című könyvet, amely azt hiszem a Göncöl Kiadó történetében egy igen sikeres kiadványnak minősíthető, mennyiben tükröződik benne a Göncöl szubjektuma?*

– Erre is azt kell válaszolnom, hogy tulajdonképpen semmi különlegesség nincs,

záférhető lesz. Ez a szépirodalomra, a jó és tehetséges szerzőre ugyanúgy vonatkozik, mint egy újnak tekinthető témára, felfedezésre az ismeretterjesztés, a tudomány bármely ágában.

– *Mit gondol azokról a véleményekről, melyek szerint a gazdaság általános tendenciái, a tőkekoncentráció, a cégek beolvadása, fúziók itt is jellemzővé válnak.*

– Nem félek a kicsik eltűnésétől. Elég összehasonlítni a kétféle kiadótípus kínálatát. Az évente 100-nál több kötetet megjelentető cégek esetében a kínálat gyakorlatilag standard, mindig ugyanaz. A szerzők és a műcímek változnak ugyan, de semmi új, semmi meglepetés nincs benne. Még a meglepetés is mindig ugyanaz.

– *Igy működhet gazdaságilag eredményesen a szakma, a kiadványtermelés. Nem szélmalombarc ezzel a felfogással szembeállni?*

– Szerintem nem, mert azokra a kiadványokra, amiket az évi 5–10 kötetes kiadók jelentenek meg, szükség van. Ezt a nagyok nem csinálják meg helyettük, mert az ő gondolkodás módjukkal nem egyeztethető össze. A „profitizmust” akkor is szükségük érzem, ha a kis kiadókból lesz közepes vagy nagy. Szinte biztos vagyok benne, hogy amint elkezd egy cég nőni, a kezdeti lelkesedésből végzett dolgai elmúlnak. Nem nyúl többé olyan könyvhöz, amiről az első pillanatban fogalma sincs, hogy hova vezet, csak a megérzései súgják, hogy mégiscsak meg kell csinálni. Ez már egy közepes vállalkozás életébe sem fér bele, ott már a gazdasági érvek jobban közrejárzanak.

– *Maga a kiskiadói lét megteremtő-e a növekedés lehetőségét, és a Göncöl felé szeretne-e elmozdulni?*

– Egy jól működő kiadó képes növekedni, bármilyen kicsiként kezdte, sőt ez bizonyos fokig kényszer is. Magunkra vonatkoztatva én a kicsi és közepes között félúton szeretnék lenni, a mostaninál valamivel nagyobb gazdasági bizalommal és nyugalommal, ugyanakkor megőrizve azt a helyzetet, hogy minden könyvünkhöz van közöm.

K. Zs.

Tőzsdére is készül a Magyar Könyvklub

Beszélgetés Hegedüs Istvánval, a Magyar Könyvklub tulajdonosával

– Sajtóközleményből tudtuk meg, hogy a Magyar Könyvklub Bt. részvénytársasággá alakult. Miért döntöttek úgy, hogy a könyvszakma legnagyobb betéti társaságát átalakítják?

– A társasági forma eleve adott volt. Amikor 1998-ban a Bertelsmann-tól megvásároltuk a Magyar Könyvklubot, akkor tulajdonképpen két vállalkozást vásároltunk, egy Bt-t, és egy Kft-t. Akkor nem kívántunk ezen változtatni, így fogadtuk el, azonban akkor is tudtuk, hogy a betéti társasági forma nem marad meg tartósan. Az elmúlt két évben a hazai és a nemzetközi piacon is megfigyelhető tendencia, hogy a vállalkozások igyekeznek a nyilvánosság elé lépni. Ennek a legmegfelelőbb formája a részvénytársaság, ezért döntöttünk emellett.

– Ebből következhet az is, hogy a Magyar Könyvklubot, illetve részvényeit bevezetik a tőzsdére? Vane ilyen szándékuk?

– A Magyar Könyvklub egyike azoknak a vállalkozásoknak Magyarországon, melyeknek legnagyobb az ismertsége a lakosság körében. Most, hogy

kiskereskedelmi és nagykereskedelmi hálózat is kapcsolódik rendszerünkhöz, elmondhatjuk, hogy forgalmunknál, ügyfélszámunknál, boltszámunknál fogva a lakosság és a vállalkozások legszélesebb körével kerülünk kapcsolatba. Az elmúlt két évben nagyon sok fejlesztést hajtottunk végre a Magyar Könyvklubnál, mindez azt jelenti, hogy: igen. Azt akarjuk, hogy rövid és középtávon már a vállalkozási formában és a tőkepiaci jelenlétben is csapódjon le az a meghatározó piaci erő, ami benne van vállalkozásainkban. A három társaságunk együtt a tavalyi évben öt-öt és fél milliárd forintos együttes árbevételt ért el, ha ezt az „együttes” eredményt tekintem, tavaly talán a legnagyobb árbevételű könyves vállalkozás volt Magyarországon.

– Hogyan érinti a Könyvklub átalakulása az „együttes” másik két tagját?

– A Bibliofil és a Saxum egyaránt Kft. formában működik, ez a két cég az önálló jogi személyiségét megtartva folytatja tevékenységét. A Magyar Könyvklub Rt-t megalapítottuk, cégbírósi bejegyzésének folyamata zajlik most. A két cég úgy kapcsolódik vállalkozásainkhoz, hogy a Magyar Könyvklub tulajdonában vannak. Az, hogy ez így marad, vagy átalakul egy holding típusú szervezetté, illetve az egyszerűsítés érdekében beolvadások történnek-e, az csak a jövő év elején fog kiderülni.

– A tulajdonosi viszonyok kerültek az imént szóba, a Saxum és a Bibliofil a Magyar Könyvklub tulajdonában van, de ki a Könyvklub tulajdonosa?

– A Magyar Könyvklub Rt. a Budapesti Piac Rt. százszázalékos tulajdonában van, a Budapesti Piac Rt-nek pedig

többségi tulajdonosa vagyok. Életkorom harminchét év, a közgazdaságtudományi egyetemem végeztem, ott dolgoztam, egy ott működő vállalkozásban foglalkoztam könyvkiadással és könyvértékesítéssel, ez még a nyolcvanas évek második felében volt. Ezt követően lapkiadással kezdtem el foglalkozni, lapjaink a Budapesti Piac, a Diéta Magazin. A csoporthoz tartozik még egy cég, a Springer Tudományos Kiadó, ez lap- és könyvkiadással foglalkozik.

– A magyar könyvszakmában jelentős piaci részesedést képviselő vállalkozások meghatározó szerepű tulajdonosaként hogyan látja a magyarországi „könyves jövőt”?

– Amikor 1998-ban megvásároltuk a Magyar Könyvklubot, azt azért tettük, mert az a véleményünk alakult ki – amire a stratégiánkat alapoztuk –, hogy a könyv presztízse, értéke nem fog csökkenni. Nem fog csökkenni akkor sem, ha a számítástechnika egyre nagyobb részt foglal el az életünkben, akkor sem, ha a gyerekek most kevesebbet olvasnak. Annak ellenére, hogy mára a könyv-business sokkal kisebb lett, mint a nyolcvanas évek végén, a kilencvenes évek elején volt – azokat az óriási példányszámokat nem lehet elérni, ma sokkal nehezebb „szenzációt” csinálni –, mégis nagyon sok cím, sokféle könyv jelenik meg. Ez azt jelenti, hogy az emberek igénye nagyon erősen szegmentálódik, és a kis kiadók ezt nagyon jól ki tudják elégíteni ötszáz–ezer példányos művekkel. Ez a folyamat tovább fog tartani, és a speciális igényeket kielégítő kiadók növelni fogják eladásait, és a piac el fogja ismerni a könyvek bekerülési költségét is. Tehát ha egy jó könyv születik, azt meg is vásárolják. A probléma ott jelentkezik, hogy a könyvek nagyon alacsony példányszámban jelennek meg, emiatt a kiadók legnagyobb része nem meri felvállalni azt a hihetetlenül nagy marketing-költséget, amit egy könyv eladására kellene fordítani. Értelemszerűen ezt a kockázatot csak azok vállalják, akik nagy

példányszámban, nagy címválasztékban jelentetnek meg könyveket.

– Mint Ön is mondta, a számítástechnika egyre nagyobb teret nyer az életünkben, de ez nem csökkenti a könyv presztízst. Erről sokat beszélünk, ami azt mutatja, hogy a számítástechnika életünket befolyásoló hatása olyan megkerülhetetlen kibívás, amire mindenképpen reagálnunk kell így vagy úgy. Van, aki aggódik, van, aki derűlátó. Ön miért optimista?

– Azt figyelhetjük meg, hogy azokban az országokban, ahol a kapitalizálódás lényegesen előrehaladottabb stádiumban van – Nyugat-Európa, Amerika – furcsa módon az információs társadalomnak a kialakulásával egy időben nem csökken a print-változatok – újságok, könyvek – értékesítése sem. Sőt Amerikában, ahol a háztartások hatvan százalékában van számítógép – nálunk ez az arány nyolc százalék – valóságos könyv-szentélyek jönnek létre, és a számítógépek elterjedése a könyvek iránti keresletet is gerjesztette. Jó példa erre az Amazon.com sikertörténete. A számítógép, mint eszköz, a könyvértékesítés intenzív növekedését eredményezte. Mi is ugyanezt várjuk, emiatt fejlesztjük a Könyvklub ilyen irányú tevékenységét.

– Tehát szeretnének az internetes könyvkereskedelem irányában is előre lépni...

– Pontosan. Két héttel ezelőtt megnyitottuk az egyéni vásárlókat kiszolgáló internetes könyvruházunkat az uhu.hu internetcímen, a jövő hónapban pedig meg fogjuk nyitni a „business to business”, tehát a viszonteladók számára szolgáló internet honlapunkat. Ennek alapját az képezi, hogy a Saxum révén több száz viszonteladóval állunk kapcsolatban, a Bibliofil és a Könyvklub együtt pedig negyven saját bolttal rendelkezik. Sok kiadó könyveit árusítjuk, növeltük az átvett könyvek értékesítésének arányát, és ez azt jelenti, hogy ha a mi értékesítésünk növekszik, azzal együtt nő partnereink könyveinek az eladása is, márpedig a könyvkiadóknak ez a legfontosabb.

Kiss József

Egy vadonatúj újság:

MAGYAR KÖNYVGYŰJTŐ

Kizárólag előfizetőknek!

A Könyvhét szerkesztősége és kiadója régi vágyát teljesíti, amikor elkezd szervezni a Magyar Könyvgyűjtő megjelentetését. Terveink, reményeink szerint 2001 januárjának végén megjelenik a Magyar Könyvgyűjtő első évfolyamának első száma.

Az egyetlen újság ma Magyarországon, amely a könyvgyűjtők számára készül, nekik kíván igényes, színvonalas újságcikkekben, interjúkban beszámolni a régi könyvek keresletéről-kínálatáról, hagyományos és új gyűjtői tematikákról, könyvritkaságokról, közismert és neves gyűjtőkről és gyűjteményekről, antikvár aukciókról, egyedi, számozott, bibliofil kiadványokról, művészi kivitelű újdonságokról, a régi könyvek kezelésének, tárolásának, restaurálásának kérdéseiről, a régi könyvek gyűjtésének jogi és gazdasági háttéréről, egyes könyvek és kiadók történetéről, az antikvárius szakma híreiről, és nem utolsósorban a régi és kevésbé régi könyvek árának alakulásáról, valamint az azt alakító tényezőkről.

Első évfolyamunkban folytatásokban közöljük az antikvár könyvek irányárjegyzékét abécé sorrendben, év végéig eljutva a „Z-Zs” betűig, azt követően pedig a kiegészítéseket és az árkorrekciókat közöljük majd folyamatosan.

A Magyar Könyvgyűjtő az eddig felsoroltak mellett természetesen foglalkozik mindazzal, ami témájához közelebről és távolabbról kapcsolódik, így a képzőművészeti régiségekkel, művészeti albumokkal, a régiségekkel foglalkozó, gyűjtők számára érdekes könyvekkel, emberekkel, vállalkozásokkal is, ilyen módon kicsit kitekintést nyújt majd az antikvitások világába.

A Magyar Könyvgyűjtő a régi és a modern antikvárira iránt érdeklődőknek, a régiségek gyűjtőinek nyújt értékes gyakorlati információkat, az elmélyülést szolgáló ismereteket, a gyűjtői tevékenységet most elkezdőknek, gyűjteményük megalapításán fáradozóknak pedig bevezetést ebbe a furcsa, kevésbé ismert, zárt világba.

A Magyar Könyvgyűjtőt kizárólag előfizetés útján terjesztjük, nem lehet majd újságos pavilonban, könyvesboltban, antikváriumban vagy bárhol máshol megvásárolni, kizárólag előfizetőink exkluzív köre számára lesz hozzáférhető.

Emiatt hirdetjük meg időben előfizetői akciónkat: minden érdeklődőnek legyen módjában előfizetni lapunkat.

Magyar Könyvgyűjtő

Formátum: A/4

Terjedelem: 28 oldal

Borító: színes, fóliázott

Belső oldalak: egy szín

A Magyar Könyvgyűjtő 2001. januárjától jelenik meg, évente 10 alkalommal, a 10 szám előfizetési díja 4400 Ft.

Az idő pénz, az információ érték:

az előfizetés díja 2000. november 20-ig 500 Ft-tal kevesebb, azaz 3900 Ft.

(Ha az előfizetési díj ténylegesen beérkezik címünkre november 20-ig.)

Megrendelhető a kiadó címén az alábbi megrendelőszelvény visszaküldésével (levélben vagy faxon):

Kiss József Könyvkiadó 1114 Budapest, Kanizsai utca 41. Telefon/fax: 466-0703

Megrendelés

Igen, szeretnék tájékozott lenni a régiségek világában, emiatt megrendelem a *Magyar Könyvgyűjtő* c. újságot a 2001. évre (10 lapszám) 4400 Ft előfizetési díjért.

Igen, vállalom, hogy a részemre a számla mellékleteként küldött postai csekken az előfizetési díjat november 17-ig befizetem, emiatt 500 Ft kedvezményhez jutok, és csak 3900 Ft-ot fizetek.

Kérem, küldjenek számlát és postai csekket az alábbi névre és címre az előfizetési díj befizetéséhez:

NÉV:

CÍM:

A könyvpiac helyzete Csehországban

10 évvel a bársonyos forradalom után

Csehországi testvérlelapunk, a Knibkupec a Nakladatel (Könyvkereskedő és Könyvkiadó) külön rovatot szentel egy-egy ország könyvészetének bemutatására. Idei 5. számában a magyar könyvkiadás múltját és jelenét taglaló cikket közölt bő terjedelemben.

Pb. dr. Jaroslav Cisar, a Cseh Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesületének vezetője tollából most a csehországi könyvkiadás történetéről nyújtunk áttekintést.

(A cikk megjelentetését a magyarországi Cseh Kultúra közreműködésének köszönhetjük.)

A csehországi könyvkultúra éppúgy a történelmi múltban gyökerezik, mint Magyarországon. Az első nyomtatott könyv, a *Traján Krónika* megjelenése 1468-ból datálódik.

A cseh könyv, az irodalom – különösen 1620 után – különleges szerepet töltött be. Az erős germanizációs hatás miatt nemcsak a műveltség terjesztésének eszköze volt csupán, hanem a nemzeti jelleg fennmaradásának záloga is.

A könyvkereskedés – mint Magyarországon – Mária Terézia alatt bontakozhatott ki. 1772-től koncessziót lehetett szerezni a könyvek árusítására és terjesztésére. 1879-ben alapították meg az első szakmai egyesületet. A 19–20. század fordulóján létesültek a rangos független cseh kiadói vállalkozások. Az úgynevezett „nagy prágai hármas”: Jan Otto, Fr. Topic és J. R. Vilimek. Az önálló Cseh Köztársaság létrejötté után 1918-tól modern könyvkereskedő cégek kezdtek meg működésüket, csatlakozva a legprogresszívabb külföldi irányzatokhoz. A II. világháború sajátos helyzetbe hozta a szakmát. A náci megszállás alatt a cseh könyvkiadók ellenállva a terror fenyegetésének, tovább őrizték nemzeti identitásukat.

1948 februárjában a kommunista fordulat után megint új szabályokhoz kellett igazodni. A könyvkiadás- és értékesítés ügyében az Információs Minisztérium döntött. 1949 márciusában látott napvilágot a „Törvény a könyvek, zeneművek és más periodikák kiadásáról és terjesztéséről”. Az első percben igen romantikusnak ható megfogalmazás mögött ez az intézkedés gyakorlatilag 40 évre megtiltotta a magánkönyvkiadói és terjesztői tevékenységet. Ekkor

szűnt meg a Könyvkiadók és Könyvkereskedők Szövetsége is, melyet 1990-ben alapítottak újjá.

A könyvkiadás jelene

Az 1989 novembere után bekövetkezett politikai változások kedvező hatást gyakoroltak a kiadói tevékenységre. A kiadók száma is megsokszorozódott, a korábbi 50-ről számuk 2700-ra növekedett. A folyamatot az a liberális törvényhozás tette lehetővé, amelyet a „bársonyos forradalom” után fogadtak el. Ennek értelmében bárki kiválthatott a szakmában vállalkozói engedélyt, a nagykorúság elérése és a büntetlen előélet mellett semmilyen más kritériumnak nem kellett megfelelni. Az első magánkiadó már 1989 decemberében megalakult. Hatalmas mennyiségű könyv került ezt követően piacra, nagy érdeklődés mutatkozott az eddigi betiltott irodalom iránt. A könyvkiadás expanziója 1999-ben érte el a rekordot, 12 551 kiadvány megjelentetésével. Hasonló arányok csak Ausztriában és Svájcban mérhetőek. De a mennyiségi mutatók nem tükrözik mindig a reális képet a csehországi könyvkiadás helyzetéről. A könyvek átlagos példányszáma csökkent. A vizsgált évben 1270 kiadó uralta a piacot, de a kiadványok 4/5-ét 200 kiadó produkálja.

A könyvkiadást a Cseh Köztársaságban csupán 5 százalék forgalmi adó terheli, szemben az általános 22 százalékos adóval. A könyvtárak számára – törvényben előírt módon – öt kötelempéldányt kell biztosítani.

Hagyományos sajátosság a szép-irodalom magas részesedése az összkönyvkiadás számából. Míg az európai országokban ez az arány

15–19 százalékos, addig a Cseh Köztársaságban ez a részesedés elérte a 30 százalékot is. Az utóbbi időben ez a magas részesedési hányad valamelyest csökkenő tendenciát mutat.

Igen kedvező a külföldi irodalom aránya is. A fordításokat tekintve az angol nyelv dominál, ez képviseli az összes lefordított művek felét. Ezt követik a német és francia könyvek. Magyarból évente átlag hét művet fordítanak le.

Vessünk egy pillantást a könyvdisztribúció és értékesítés helyzetére is. A könyvpiac helyzetét különböző jelzőkkel szokták illetni. Mondják, hogy túltelített, válságos. A leggyengébb terület a disztribúció. A privatizációs folyamat révén 1991-től mintegy 10 hazai és külföldi irodalommal foglalkozó állami vállalatot számoltak fel. Ma a viszonylag kis piacon 70 ilyen cég működik, sokan közülük igen kis területet látnak el. De lassan országos hatáskörű cégek is megjelennek (Pemic, Skylla, Grada Bohemia).

A jövőre tekintve prognosztizálható a jelenlegi könyvkiadók számának csökkenése. A szétvert könyvkereskedelmi hálózatot sikerült talpraállítani. Jelenleg 800 könyvkereskedés működik. De az áruházakban, alkalmi áruhelyeken és másutt működő eladóhelyek száma megközelíti a kétezret is. 1998-ban a prágai Vencel téren két nagy könyvesház nyitotta meg kapuit: az Academia Könyvkiadó és a Jan Kanzelsberger cég vállalkozása. Prágában, Brnóban, Olomucban és Plezenben egyre több idegen nyelvű irodalom válik hozzáférhetővé. Újabban hódít az internetes értékesítés is.

A Cseh Köztársaságban évente mintegy 40 millió könyvet adnak ki és a forgalom 4 milliárd cseh koronára becsülhető, amely 25 milliárd forintnak felel meg.

A könyvtárak az utolsó 10 évben megötszöröződtek. Ennek háttérében elsődlegesen a papír- és az alapanyagárak emelkedése áll.

A Könyvkiadók és Terjesztők Szakmai Szövetsége kötöttárs rendszer biztosítását szorgalmazta, német és francia példa nyomán. A gazdasági versenyhivatal azonban nem engedélyezte. Így a konkurencia uralja a piacot. Jelenlétük károkat okoz, hogy egyes áruok mélyen leszállított áron forgalmazzanak kiadványokat.

Az új könyvek kínálatáról a „Könyvek 2000” és a „Könyv-re-

vue” című kiadványok tudósítanak. A szakma 1996-ban indította újjá a „Könyvkereskedő és könyvkiadó” című lapot. A folyóiratot 1893-ban alapították és 1949-ben az ismert intézkedések következtében tiltották be.

Végezetül ejtsünk pár szót a meglévő gondokról és az aktuális feladatokról is.

Idén áprilisban rendezték meg Budapesten a Nemzetközi Könyvkiadók Szövetsége (IPA) regionális kongresszusát Szlovénia, Lengyelország, Csehország és Magyarország részvételével. A könyvpiac helyzetét vitatták meg az EU-belépés tükrében. Az egyes országokban hasonló problémák mutatkoznak. „Lefordítva” ezt a cseh gyakorlatra a következőket kell megállapítani:

1. Hiányoznak olyan marketingtanulmányok, amelyek átfogják a könyvpiac egészét.
2. A konkurenciaharc következtében a kereskedők óvatosságából kevesebb példányszámot rendelnek a kiadótól. Ez a tény reálisabb tervezésre szorította a könyvkiadókat.
3. Rövid a könyvek forgalmazási periódusa, 12 hónap alatt elavulnak a könyvek. Terjesztési okokból vannak olyan kiadványok, amelyek el sem jutnak a boltok polcaira. Ez a kisebb kiadók számára komoly veszedelem jelent, megkérdőjelezheti a piacon való fennmaradásukat.
4. A könyvkereskedelem is koncentrálnálódik, a nagyobb cégek elveszik a levegőt a kisebbek elől.
5. A külföldi tőke piaci részesedése a cseh könyvkereskedelem és elosztás terén alacsony. A nagy külföldi kiadók leányvállalatai vannak jelen, mint a Bertelsmann, Bastei, Harlequin, Reader's Digest, Egmont, C.H. Beck.
6. A terjesztésben lassan hódít az új technológia. A legmodernebb technikai felszereltséggel a cégek csupán 5 százaléka rendelkezik. Nem vált a szakmai színvonal előnyére a sok új, más területről beáramlott munkavállalók tömege sem.
7. Egyes vállalkozók fizetési morálja sem üti meg a mércét. Mindezek ellenére az utóbbi években a kiadó-terjesztő-kereskedő láncolatban tisztulni látszanak a viszonyok. Összességében a cseh piac kedvező irányba fejlődik.

Dr. Jaroslav Cisar

A SZÉPHALOM KÖNYVMŰHELY AJÁNLATA

Menekült-rapszódia (Lengyelek Magyarországon 1939–1945)

3500 Ft, ÚJDONSÁG!

632 o., B/5, cérnafűz., keménytábl. műbőr köt., color védőborító, ff. és színes képmelléklettel

Válogatás a mintegy 65 000 egykori lengyel katonai és polgári menekült emlékirataiból, akik 1939 és 1945 között Magyarországon kaptak menedéket.

Calabro, Corrado: A feladó ismeretlen (versek olasz és magyar nyelven) 1100 Ft ÚJDONSÁG!

A/5, 112 o., ragasztott kartonkötésben

A neves olasz költő versei Baranyi Ferenc fordításában olvashatók a kétnyelvű kötetben.

Jókai Anna-életműsorozat

Ne féljetek! (regény, 10. változatlan utánnyomás) 342 o., B/5, 1800 Ft

Szegény Sudár Anna (regény, 3. kiadás) 336 o., B/5, 1980 Ft

Három (tudatregény) 142 o. B/5 1200 Ft

Kiss Benedek – Mezey Katalin – Utassy József: Furcsa világ

(gyermekversek) Rényi Krisztina illusztrációival, 104 o., A/5, 980 Ft

Lakatos Menyhért: Füstös képek (regény, 4. kiadás) 456 o., A/5, 1690 Ft

Mezey Katalin: Kivála Palkó Nemlebet-országban (meseregény, 2. kiadás)

Berki Viola színes illusztrációival, 104 o., A/5 1790 Ft

Molnár Vilmos: Az olvasó fizetéséről

(novellák), Széphalom-KRITERION, 156 o., A/5, 880Ft

Pomogáts Béla: Változatok az avantgárdra

(esszék, tanulmányok), (Aranyhal-sorozat), 320 o., F/5, 1200 Ft

Tatay Sándor: Meglepetéseim könyve-Lódörgések kora

(két önéletrajzi regény), 380 o., A/5, 1690 Ft

Várkonyi Nándor: Varázstudomány I.-II. 3200 Ft+ 3500 Ft, 1120 o.,

keménytáblás, cérnafűzött, vászonkötésben, színes fől. védőborítóval

A kiadóban vásárlóinknak 20 % kedvezményt adunk!

SZÉPHALOM KÖNYVMŰHELY
1068 BUDAPEST, VÁROSLIGETI FASOR 38.
TEL./FAX: 351-0593

Az Argumentum Kiadó könyvajánlata

Bitó László: Izsák tanítása

(Az Ábrahám és Izsák címmel 1998-ban megjelent regény folytatása)

Ára: 1500 Ft

Déri Balázs–Hanula Gergely:

Újszövetségi görög nyelvkönyv

Ára: 1800 Ft

Déri Balázs–Hanula Gergely:

Újszövetségi görög nyelvtan

Ára: 2400 Ft

Hartvig Gabriella: Laurence

Sterne Magyarországon

IT füzetek 146. sz.

Ára: 1100 Ft

Nagy Csaba: A magyar

emigráns irodalom lexikona

A Petőfi Irodalmi Múzeum – Kortárs Irodalmi Központtal közös kiadás

Ára: 5400 Ft

Nemere István:

Egy trónörökös második élete

Habsburg Rudolf

Ára: 1500 Ft

Péter László:

József Attila nyomában

Válogatott írások

Ára: 1200 Ft

Schweitzer Pál:

Ady és Mylitta

Mű és élmény kapcsolata egy szerelem harminc versében.

Monográfia

Ára: 1600 Ft

Shakespeare-Kollégium

Tanulmányok

Az Eötvös József Kollégiummal közös kiadás

Ára: 950 Ft

Varga Imre–Pintér Márta

Zsuzsanna: Nemzeti múltunk drámáirásunk tükrében

Magyar történelmi tárgyú drámák a 16–18. században

Ára: 1100 Ft

Megrendelhetők az Argumentum Kiadóban:

1085 Budapest, Mária u. 46. fsz.,

Tel.: 485-1040, fax: 485-1041

Ormos Máriával

beszélget

Nádor Tamás

Európai ember, akinek természetesen helyi kötődése, értékrendje, erkölcsi koordinátákkal, köz- és magánérzettel pontosan behatárolható itthona van. S nemcsak Pécsen vagy Budapesten, hanem a huszadik század átkozott-áldott történelmében is otthonos. Érdeklődésének, szenvedélyének tárgyaként s persze személyes elszervedőjeként és élvezőjeként egyaránt. Alapelve, hogy nem tekintie eleve elrendeltnek, velünk csupán megtörténőnek a históriát. Tudja, hogy akár a víz, a bomok, a szél, az ember is alakítja, erodálja történelmét. Ha így, vagy úgy, szelídítve vagy megvadítva: vessünk hát önmagunkra.

– Munkássága ismeretében azért benéztem a *Ki kicsodába*. S ott nem találtam kihagyást, satírozást. Nincs szüksége szépítésre, vagy történéssz nem tesz efféle?

– A történész éppolyan gyarló, mint bárki más, kivált, ha róla van szó. Jómagam különben is azt vallom: tényeken úgysem lehet változtatni. Az ember leélte az életét, ahogyan leélte. És ha nem követett el eredendő bűnt, nem kell elbújni önmaga elől. Ami egyébként se menne, de talán okom sincs rá.

– *Tárgya a huszadik század történelme, s azon belül is hangsúlyllyal a totalitárius diktatúrák természete. Milyen sajátos nézőpontból vizsgálta e gyászos világot?*

– Diplomáciatörténeti és más munkákkal kezdtem, s ma is szétágazóan foglalkoztat a huszadik század magyar és európai históriája, de munkásságom tetemes részét képezi a jelzett témakör. Amikor kutatásába belevágtam, külföldön már megjelent néhány megkerülhetetlen mű. Ám idehaza még hajszálnyit sem lehetett eltérni a szabványtól. Incze Miklóssal 1976-ban publikáltuk *Európai fasizmusok* című kötetünket, amelyben azért ledöntöttünk bizonyos tabukat. S ha akad is jó néhány mozzanat, amelyet mai eszünkkel, lehetőségeinkkel árnyaltabban, igazabban ítélünk meg, itthon ez volt az első fecske. Idővel nyilvánvalóvá vált számomra: e diktatúrák lényegének feltárása nélkül nem lehet megérteni a huszadik szá-

zad történelmét. S arra jutottam: az előzményeket nem egyszerűen az első világháborúban kell keresnem, s nem a hadviselés indított el aztán megállíthatatlan lavinát. Persze, a háborúnak számos katasztrofális következménye lett, ám a nemzeti szocializmus 1932-es németországi győzelmének egyik legfontosabb előidézője a gazdasági világválság. Akkorra minden úgy egybejárt, hogy sokak számára a náci út látszott egyedüli megoldásnak.

– *Sokan még ma sem értik, hogy elődeink miért nem kerestek olcsóbb és vértelenebb megoldást az immár egyetemes bajokra. Hiszen látniuk kellett volna: vége a pusztán helyi viszályok korszakának...*

– Elődeink sem voltak ostobábbak nálunk, de még nem jutottak bizonyos történelmi tapasztalatok birtokába. Filozófusok, írók már vagy két évszázada fejtegették az európai egység gondolatát. S a globalizáció folyamata sem a második világháború után, hanem immár a tizenkilencedik században elkezdődött. Ám csak a gazdasági világválság idején kezdik pedzeni a legjobb elmék – s ekkor jelenik meg e gondolat a politikában is –, hogy olyan összetett problémákról van szó, amelyekre egyetemes megoldást kellene találni. Mások viszont csak a fegyveres utat vélik járhatónak. Ez vezet végül világegéshez, tömeggyilkosságokhoz. S ilyen szörnyű tapasztalatok árán jut el az emberiség annak felisme-

réséhez, hogy a társadalmi béke és a gazdasági kiegyensúlyozás érdekében új politikai eszközöket kell alkalmazni. Ami ugyan rengeteg tárgyalást igényel és igen sokba kerül, ám így el lehet kerülni az erőszak új hullámát. Ilyen kényszerítő rádöbbenések rejlenek az európai egység Európa gondolatában.

– *A történész vélhetőleg tartózkodik az egyszerűsítő analógiáktól. De mit szól ahhoz, hogy sok millió háborús halott, Auschwitz és Gulag után, mintha mi sem történt volna, ismét felütköznek szélsőséges nézetek, csörtetnek politikai vezérek, csoportosulások?*

– Az analógiákon azért érdemes elgondolkodni. Tudva, hogy a történelemnek az ember nemcsak tárgya, hanem csinálója is. És tudva azt is: okosodhat, fölfedhet egyre több ismeretet, megváltoztathatja még a szokásait is: mondjuk, leteszi a szollat, és mechanikus írógépen ír, aztán félretolja e masinát is, és komputeren intézi dolgait. Ám a természetén ösdiók óta nem képes módosítani. Ezért erre vagy arra hasonlóképpen, sőt egyformán reagál. Ha például rosszul megy a sora, fogékony a mégoly megalapozatlan ígéretekre, kiutat ígérő programokra, szolamokat zászlok mögé áll. De téved az, aki úgy véli, az ember kizárólag gazdasági lény. Tudatos választásaiban és sodródásaiban ezernyi hagyomány, szokás, beidégződés, művelődéstörténeti és pszichológiai előzmény játszik közre. Sokféle sérelem összegződik a tömegpszichózisban, a szélsőjobbra, szélsőbalra, vagy akár a higgadt középre gyülekezésben. Ám még a sérelmi tudat is sokáig csöndben ellehet, ha egyes csoportokat vagy akár egész nemzeteket nem aláznak, nem sértenek meg durván. Az ilyesmi felerősíti a lappangó indulatokat. A magyar történelmi előzmények – a jelen bajai ellenében – kiváltképp alkalmasak arra, hogy belőlük szélsőségekhez muníciót lehessen szerezni. És Európa más országaiban is jócskán akadnak efféle orientációs pontok.

– *Sok elmarasztaló és hozsannázó közbelyet hallani manapság uni-*

ós törekvéseink áldásairól és átkairól. De vajon fölkapaszkodási igyekezetünkben milyen reális lehetőségeink vannak? A kontinentális összefogásban mennyi a valódi esélyünk, és mennyi a helyi, térségünkbeli vágyálom?

– Ha az ember elmege, mondjuk, a Távól-Keletre vagy Afrikába, sok érdekeset láthat, de nem érzi otthon magát. Jártam az USA-ban, rendkívül érdekes volt, de élni ott nem szeretnék. Ám Olaszországban vagy Hollandiában nincs bennem idegenségérzet. Noha kötődésemet az európai civilizációhoz, műveltséghez nem Rómában vagy Hágában, hanem Magyarországon sajátítottam el. Ha tehát ránézek egy földgömbre, természetes számomra, hogy az Európának nevezett kis félsziget lakói egy civilizációhoz tartozónak érzik magukat. Persze, nemcsak földrajzilag, hanem történelmileg, gazdasági értelemben stb. Nem csoda hát, ha már Kant arról álmodott, hogy ez az embertömeg valahogy összetart majd; hogy Victor Hugo konferenciát hívott össze e tárgyban; hogy a mi Jókaink is ily ügyben lengette a zászlót. Ez tehát eléggé régies történet, és – nem kis részt Európa erős nemzeti-etnikai tagoltsága következtében – még ma sem vagyunk a végén. De már a húszas-harmincas évek legvilágosabban látó politikusai is tudták: Európa vagy egységesül, vagy katasztrófába zuhan. Nem hallgattak rájuk. A második világháború után még nyilvánvalóbbá és kényszerítőbbé vált az európai egység gondolat. Kivált a volt szocialista rendszer széthullását s a balkáni háborút követően. Ami pedig bennünket illet: mindig ácsingóztunk ilyen szövetségbe, hiszen – noha meg szállást megszállás követett – eleve oda tartoztunk. De igazi esélyt erre 1989-cel, függetlenségünk vértelen kivívásával kaptunk. Szellemi, erkölcsi tartalékot is nyerve így a hívás jogosságára. Mert meghatározottságunk, kultúránk, szokásrendünk, civilizációnk oda köt bennünket, ahová remélhetőleg mihamarabb szervezettel is tartozni fogunk.

Kosáry Domokos és a csizma

Talán a sashegyi házában, a családi kúriában kereshettem fel először, ott, ahol agitátorok nyaggatták egykoron. Egy kis történelemismeretre biztatták volna az egyetemen oktató történést, ám ő a buzgólkodókat elhárította:

– Nincs erre nekem időm.

S miközben azok elvörösödött-lelkesen már az agitprop (fő)jelentést körmölték, Kosáry fölment az emeletre, s lehozott egy kis történelemkönyvet. Ő maga írta, ám bemutatásakor a kötetet – szó szerint idegen tol-

lakkal ékeskedve – Rákosi Mátyás dedikálta szerzőjének.

A professzor kérésten vendégei elé tette „igazolását”

– Tudják, mostanában ilyesfélével foglalkozom.

A különös „menlevél” láttán az elvtársak akkor is, máskor is – mert jöttek még újabb s újabb gyözködők – persze kihőköltek.

Már túl voltunk néhány más beszélgetésen, amikor egyszer telefonáltam és ismét interjút kértem.

– Mikor? – hangzott a megsokkottan lakonikus kérdés.

Ekkor és ekkor, ha lehet, korán.

– Hajnali négy jó lesz?

Riadtan mondtam hatot-félhetet. Úgy is lett, virradatkor találkoztunk a Magyar Tudományos Akadémia előtt. Bár a professzor talán erre nem emlékszik, de így történt: jókora kulccsal érkezett, és – akkor épp az MTA elnökeként – ő maga nyitotta ki a hatalmas főkaput.

A lépcsőkön fölfele kaptatva megjegyezte:

– Torkig vagyok a protokolldu mákkal, de most szívesen jöttem, mert magának nem kell nyilatkozni, elég ha beszélgettünk. No de, ha mással próbálkoznék, ott a szobámban Szé-

chenyi. Nézze meg, mennyire hegyes a csizmája. Ha fontoskodnék, úgy faron billentene, hogy attól koldulnék.

Az elnöki szoba falán, életnagyságú festményen csakugyan ott figyelt Széchenyi István. Mi meg leültünk, s kérdeztem valamit a professzortól. A gróf hunyorított, csizmája mocant egy cseppet. Kosáry válaszolt, Széchenyi elégedetten behunyta a szemét.

Jót beszélgettünk azután. Még csak derengett, amikor kezet fogtunk. Gyalog mentem át a legnagyobb magyar hídján Budára.

Nádor Tamás

(*De gustibus non est disputandum*)

Ismerem egy édes kis csajt (ötvenes évek közepe), még szerelmes is voltam belé, aki nagy proletár öntudattal rendelkezett.

Nota bene a papája kisiparos volt, később kisipari szövetségi elnök, ötször olyan jól ment neki, mint nekünk, burzsujoknak: engem Váci utcai zsidó polgárnak nézett – ebből a Váci utca stimmel, de a külső Váci utca, a csarnok felőli rész, és udvari lakás az ötödik emeleten: oké volt félig, vagyis etnikailag, a zsidó is: a polgár csak annyiban, amennyiben apám „citoyen”-nek tekintette magát, amúgy eredetileg kisiparos volt, mint szerelmem apja, és zsidóként, aki németül, franciául perfekt beszélt *von Haus aus*, angolul maga tanult meg Tutzen-Langenscheidt nyelvkönyvből, és csak a *numerus clausus* miatt nem kerülhetett egyetemre, természetesen par excellence értelmiségi: de barátnőm papája is értelmiségi volt bizonyos vonatkozásban, mert a háború előtt, míg nem önállósította magát, és segéd úr, vagyis proletár volt, tevékenyen részt vett a munkásmozgalomban: volt tehát egy autodidakta mozgalmi, szakszervezeti műveltsége: és nem csak Marxot, de Freudot is olvasott, tudta, mi az általános relativitás, olvasta az Anti-Dühringet és az Empiriokriticizmust és Tolsztojt és Gorkijt és

Upton Sinclairt, Rosa Luxemburgot és Majakovszkijt, Adyt és József Attilát – szóval én úgy voltam polgár, ahogy ő (a lány), és ő úgy volt proli, mint én: ráadásul ő tisztviselőként dolgozott a vállalatnál, míg én fizikai munkás voltam, igaz, hogy szakmunkás: lakatos.

De nem az osztályhelyzetről, az ízlésről akartam beszélni.

Kertész Ákos Ízlések és pofonok...

A leányzónak kimondottan jó ízlése volt, már ami a női öltözködést illeti. Tudta, mihez mi megy, mihez mit lehet fölvenni, milyen cipőhöz milyen ridikül illik, és milyen színeket lehet összekombinálni. És mint proletár identitású hölgy, mérhetetlenül büszke volt a jó ízlésére, és mérhetetlenül lenézte és megvetette a rossz ízlésű nőszemélyeket, különös tekintettel a belvárosi burzsuj ribancokra, de lenézte azokat a buta libákat is, lettek légyen bármennyire is népi, plebejus származékok, akik nem tudtak öltözködni, akik nem tudták, mihez mi passzol, akik förtelmesen bírtak kinézni – egy szóval a rossz ízlésűeket.

Ne, te, ne, Juli! – mondogattam én – ne pattogj már, nem rossz ízlésű az a „liba”, csak más ízlésű, érted? Ízlése neki is van, ízlése minden embernek van, csak az övé más, mint a tiéd!

De hiába mondtam, hogy a roma ízlése, aki a csiri-csári színes cuccot szereti, éppen olyan érvényes, mint az övé vagy az arab hastáncosé Damaszkuszban, és az alabamai fekete *plantation-boynak* sem rosszabb az ízlése, csak más, mint a zsidó értelmiségié Manhattanben.

Nem vette a lapot; a tolerancia nem volt erős oldala, ezt

rekéne meg az unokájának az ízlése már polgáribb lesz: nem kiröhögni kell őket, hanem megdicsérni, aztán mást is mutatni nekik – nem hitték.

Én pedig váltig emlékeztem, ma is emlékszem apámra. Amikor átképzősként tanulni kezdtem az Ikaruszban, mert lám, apám után én sem kerülhettem egyetemre, ő azért, mert zsidó volt, én azért, mert ő kisiparos volt: szóval az első napokban találtunk egy kb. 20 milliméter, belső átmérőjű alumíniumcsövet, amiből csodálatos pecsétgyűrűket reszeltünk, amit fölpolíroztattunk csillogóra a polírozókkal – képzelhetni, milyen gyönyörű lehetett! Én is büszkén feszítettem vele otthon: ráadásul saját kezem munkája is volt.

Apám hosszan és szomorúan nézte a gyűrűt, aztán hosszan nézett a szemembe. „Arról azért nem volt szó, hogy az ízlésüket is átveszed” – mondta csöndesen. Elszégyelltem magam. Pár napig még dacoltam, aztán lehúztam a gyűrűt. Mert együtt kell élni, gondolkozni, lélegezni szak- és sorstársaimmal. Igen. De amellet meg kell őriznem magam is.

Hát persze. Arról volt szó, ha már így alakult, hogy én adom át az ízlésemet és mindent, amit tudok. Mint egy tanító. Egy rabbi. Egy népművelő. Ez a dolgom. Ahogy József Attila mondta:

Taní-tani.

Messze vagyunk, mint Makó New Yorktól

■ Az a tizenhét éves makói fiatalember, aki 1864-ben Amerikába érkezett, tulajdonképpen arra vágyott, hogy Habsburg Miksa katonája legyen a mexikói császári trónért vívandó harcban. Pechje volt: nem vették be a seregbe, így lett (kényszerű kitérőnek hitt, de egész életét kitöltő kalandként) újságíró előbb St. Louisban, aztán New Yorkban. A mindeddig lassú sodrású történet innentől elképesztően fölgyorsul és Joseph Pulitzer, korábban mint Sripps, Ochs, vagy a ma is ismert nevű Hearst, egy sajtóbirodalom megalapítója lesz, akire az egész világon sokkalta jobban odafigyelnek, mint szülőhazájában. Igaz, ő sem hangsúlyozta különösebben magyar voltát, az amerikás magyarokkal meg végképp nem közösködött, de az „óhaza” se vett róla tudomást: 1911-ben, halálakor olyan nyitott érdeklődésű, tekintélyes lap sem tartotta fontosnak, hogy akár egy kurta híreijég megemlékezzen róla, mint a polgári radikális Világ. Persze, az sem egészen igaz, hogy Csillag András *Joseph Pulitzer és az amerikai sajtó* című mostani monográfiájáig egyáltalán ne foglalkoztak volna idehaza Pulitzer szerepével. Egyfelől ott vannak a lexikonok: 1922-ben a Nagy Révai már hajlandó volt tudomást venni a „magyar származású hírlap-alapítóról”, aki „sokat áldoz kulturális célokra”. (A Pallas 1896-ban még nem hallott felőle.) Az is igaz viszont, hogy Pulitzer születési helye 1936-ban, a Kis Révaiban is tévesen szerepelt: budapestinek minősítették. Csillag András egyik kellőképpen nem méltányolható érdeme éppen az a helytörténeti alaposság, mellyel a familia minden ágát-bogát kinyomozza és a makói előzményeket roppant tárgyilagosan helyükre is teszi. Kár, hogy a két világháború közötti hazai Pulitzer-recepcióra már nem terjed ki a fi-

gyelme, pedig talán érdekes lehet, hogy amikor a fiai 1931. február végén eladták a sajtóbirodalom egy részét, erről a Pesti Naplóban Pásztor Árpád már 1931. március 1-jén beszámolt. Hadd tegyek egy személyes kitérőt is: nagyapám, dr. Fülöp Zsigmond ugyancsak 1931-ben, a Literaturában öt részes sorozatot közölt a korabeli amerikai sajtóról, s bizony, ebben már sok olyasmit megírt Pulitzer lapszerkesztési elveiről, minőségigényéről, tördelési újításairól, ami most, Csillag András könyvében olvasva sokak számára mellbeverő újdonságként hat. Volt hát, ha késve is, visszhangja mindannak, amit a makói ifjú odakint elért. Mindent egyáltalán nem azért mondom, hogy kisebbitsem az Osiris gondozásában megjelent, úttörő jelentőségű munka érdemét, hiszen annak legnagyobb terjedelmet kitöltő része mindenképpen reveláció: nemcsak minta- de tárgyszerű is, ahogy az amerikai sajtó fejlődésének történetét konkrét esetek tükrében szemlélteti. A sajtó, mint olyan, természetesen az USA-ban is „prügelknabe” (bűnbak) volt, és csak hosszas, ádáz tusák árán lett hatalmi tényező. Pulitzer élete pontosan attól izgalmas – legalábbis a sajtótörténet iránt érdeklődők számára –, hogy akkor áll be az amerikai újságírásba, amikor az még (jellegét, frissességét, céljait tekintve) éppoly vidékies, mint akár egy makói „Hírmondó”, s éppen Pulitzer az, akinek (Csillag András találó kifejezésével szólva) különleges „hírösztöne” révén sikerül átfórnálnia valami mássá. A gyors és pontos információk, a hozzájuk mellékelt illusztráció (ez is Pulitzer kezdeményezése!), csak egyik fele az újdonságoknak. A másik, ami majd jóval nagyobb fontosságra tesz szert: a közszolgálat iránti felelősségre való rádöbbenés. Nem véletlen, hogy e történet hőse, életében először,

még St. Louisban, egy csalókat leleplező cikkel hívja fel magára a figyelmet. Később, immár szerkesztőként, laptulajdonosként, a politikában is szerepet vállaló közéleti tényezőként változatlanul ragaszkodik ahhoz, hogy lapjai mindenféle szédelgést, összefonódást, panamát nyilvánosságra hozzanak. (Egyébként a Panama-csatorna körüli visszaélések leleplezésében éppen Pulitzer lapja, a World jeleskedett.) „Királycsináló” erővé válik az újság: elnököket választat és járathat le. Idézzük fel példaként, hogy szemben a mai magyar politikai sajtóval, Pulitzer azt az elnököt: a demokrata Cleveland-et, akinek megválasztásáért a zsunalizmus minden nemes és nemtelen harci eszközét latba vetette, elnöki mivoltában éppen ő bírálta a legélesebben és legkitartóbban. S azután is, ahány elnök csak jött, előbb-utóbb mind szemben találta magát a Pulitzer-lapok könyörtelen bírálatával. Amerikában már jó száz éve lezajlott a sajtó szabadságharca: Theodor Roosevelt elnök volt az, aki bírósági tárgyalásig vitte az ügyet, be akarta tiltatni, meg akarta büntetni a World-öt és munkatársait, előállítóit – s a végén ítélet (precedens értékű ítélet) mondta ki, hogy aki az Egyesült Államok elnökét bírálja, ezzel nem követ, nem is követhet el „felségsértést”. Más kérdés, hogy Pulitzernek és lapjának története annak is modelljéül szolgálhat, mivé torzulhat el mindenféle hatalom, ha korlátozhatatlannak hiszi magát. A vészes elbulvárosodás, az uszítás, a szenzációk mindenáron való kergetése, amibe például Hearst-tel együtt némelyik helyi háború idején ő is bele keveredett, riasztó bizonyíték erre is. Csakhogy a Pulitzer-sztorinak az eddig említetteknél jóval több rétege van. Az is hozzátartozik, hogy amikor a híres Szabadságszobor felállítása kis híján meghiúsult, mert az állam nem adott pénzt a talapzathoz, a World hirdette meg a gyűjtési akciót, járt elől jó példával s írta be magát egyúttal az amerikai történelembe is. És ott a

szervezett újságíróképzés esete, amit (ráadásul egyetemi szinten) ugyancsak Pulitzer talált ki és valósított meg a világon elsőként, talán azért is, hogy a sok tekintetben okkal gyűlölt (és a nivótlan „sárga sajtó” miatt méltán szégyenkező) újságírói hivatás becsületét megalapozza. Ha pedig neveket kezdek sorolni, olyanokat, mint Upton Sinclair, O’Neill, Steinbeck, Thornton Wilder, Hemingway, Arthur Miller, Albee, Tennessee Williams, Updike, Mailer, Malamud (még sokáig folytathatnám), bárki könnyen kitalálja, hogy a Pulitzer-díjról beszéllek, amit a jelek szerint nemcsak újságírók kaphatnak meg újságírói teljesítményükért, hanem írók és írói életművükért. Ráadásul ennek a díjnak olyan rangja lett, hogy aki megkapja, többé-kevésbé a Nobel-díj előszobájában érezheti magát. Mindez pedig többet mond önmagánál: nincs írók és zsunalizsták között olyanfajta antagonisztikus ellentét, kölcsönös acsarkodásba átcsapó, arisztokratizmusban vagy kenyérféltésben megnyilatkozó különbség, mint nálunk. Lehet, hogy ott is volt ilyesmi – de rég túl vannak rajta. Ott már az is közhelyszámba emelt igazság, amit Joseph Pulitzer mondott és Magyarországon, ahol a sajtó változatlanul minden baj okának számít, még mindig nem evidencia: „A napilap olyan, mint a tükör, azt mutatja, ami előtte van. Akik ezen csodálkoznak, a tükör előtt álló embereket hibáztassák, ne magát a tükröt! Amíg ez nálunk nem magától értetődő, addig bizony olyan távol leszünk Pulitzer százéves igazságaitól, mint Makó – New Yorktól.

Csillag András: *Joseph Pulitzer és az amerikai sajtó*
Osiris Kiadó, Bp., 2000.
214 old., 1480 Ft

Írófaggató

Nádra Valéria megkérdezte

Kelecsényi Lászlót

Kelecsényi László író, filmtörténész eddig kilenc kötetet publikált, melyek közt egyaránt akad kismonográfia nagy színészeiről, irodalmi tanulmány, novelláskötet és regény. Sokáig dolgozott a filmgyárban is, mint dramaturg, majd következett a pályamódosítás: az utóbbi évtizedben „átigazolt” az irodalomba. Ebben az évben gyors egymásutánban két könyve is feltűnést keltett: az első Ottlik-életrajz az ő tollából jelent meg, 66 címmel pedig úgynevezett nemzedéki regényt publikált.

– Önt sokáig jobban ismerte a filmszakma, mint az irodalmi: egyebek közt a Budapest Filmstúdió dramaturgia is volt. Hogyan lesz egy filozófia-esztétika szakos bölcsészből filmes?

– Már az egyetemi éveim alatt a filmet tekintettem fő hivatásomnak. Valamikor rendezői vágyakat dédelgettem, de ma már örülök annak, hogy nem lettem az. Eggyel kevesebb a csalódott filmesek száma. Harmincéves koromig aztán eszembe se ötlött, hogy szépirodalmat műveljek. Akkor egy forgatókönyvírói tanfolyam megváltoztatta az elképzeléseimet. Tudományos pályára készültem, már a kandidátusi dolgozatomon törtem a fejem, amikor kaptam egy lökést. Rájöttem, hogy az emberek az esztétikai okoskodásoknál jobban kedvelik a jól kitalált és megcsinált történeteket. Akkor felhagytam a tudománnyal.

– *Első könyvei rendre kismonográfiák: Cybulskiról, Latinovitsról, Karády Katalinról. Ezek a munkák valamiféle hidat vagy átmenetet jelentenek a filmtől az irodalom, a szépirodalom felé?*

– Az első életrajzi kötet, az 1978-as Cybulski-könyv még valóban önkéntelen választás eredménye volt. Az ember mindig később tudja csak meg korábbi döntései, választásai értelmét. Én azt, hogy csak olyanokról tudok írni, akik rendkívüli sorsukkal belülről is megérintettek. Így vált számomra személyes ügygé Latinovits, Karády, de még az orosz Suksin élete is.

– *A múlt lépcsői című, 1992-ben megjelent könyve a roppant jellegzetes „nemzedéki töredékek” alcímet viseli. Későbbi műveiben is, például idén publikált, 66 című regényében, roppant erőteljesen jelen van ez a nemzedéki tudat, illetve életérzés. Mi különbözteti meg más generációktól az Ön évjáratát, a negyvenheteseket?*

– Szerencsénk volt. Öntudatra ébredésünk, első eszmélésünk épp a hatvanas évek elejére esett. Az ideológiai eszmecsöszök

egy időre felhúzták a szellemi sorompókat, a nyugati kultúra tizenöt–húsz évnyi szünet után újra beáramlott hozzánk, és a magyar irodalom, s különösen a filmművészet is nagyot produkált. Az a pár év, úgy ’63 és ’68 között, fölért egy második diplomával.

– *Korábban Krúdy Gyulával, pár év óta pedig Ottlik Géza életével és munkásságával foglalkozott. Az Ottlik Emlékkönyvnek szerkesztője volt, nemrégiben pedig A szabadság enyhe mámore című monográfiát publikált „Ottlik Géza életei”-ről. Mi az, ami – ilyen előzmények után ez bátran elmondható – emyire szenvedélyes érdeklődést kelt Önben Ottlik iránt?*

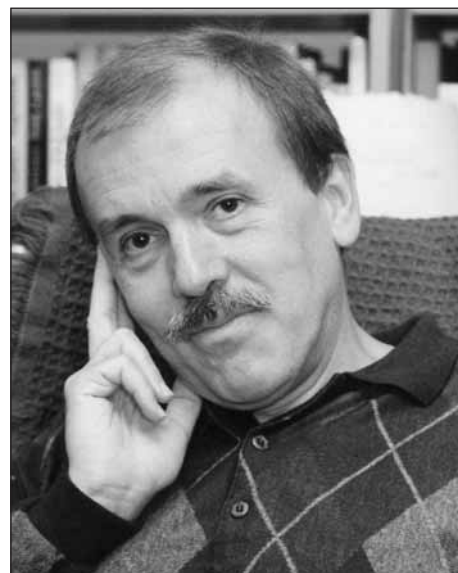
– Finomítanom kell a megállapítását: Krúdy Gyulával jelenleg is foglalkozom. Az ő életműve, akár az óceán, számos titkot rejt még, hosszas kutatásra vár. Ottlik egészen más ügy. Három-négy átlagos kötetbe belefér az egész életmű, a bridzset is beszámítva, mégis, se lenyelni, se kiköpni nem tudja őt az új tudományos divatnak behódolt irodalmi közvélemény. Ennek hatását egyébként saját Ottlik-életrajzom fogadtatásán is le tudtam mérni. Érdeklődésem a különös életútnak szól, amely mindig rányomja bélyegét az írói műre is. Kedvelem a pozitív értelemben vett különöket. Krúdy is, Ottlik is az.

– *Mozibolondok című, három éve megjelent regénye mintha azt jelezné, hogy csak a „szervezett” kapcsolata szűnt meg a beszűkült lehetőségű hazai filmgyártással, de a film, mint „örök szerelem”, változatlanul igézetében tartja. Ez csak nosztalgiajt jelent a régi filmek és mozibajjárások után, vagy esetleg – ha mód nyílna rá – szívesen dolgozna ismét filmkészítőként is?*

– A filmcsinálás vonata rég elment. Becsülöm annyira azt a szakmát, hogy ne merjek belekontárkodni. De a régi filmek, s főként az egyre fogyó régi mozik, kispiszkosok és egyetemes nagyok iránti szerelmem mit sem lohadt. Sokszor érzem úgy, hogy nem ebben a mai multiplexes városban járkálok, hanem mondjuk 1961-ben kisdíakként loholok a Tisza mozi félnégyes előadására, s attól rettegek, hogy lekésem a híradót. Persze, mindig időben odaérek. Képzletben, sajnos.

– *Újságíróként is dolgozott számos lapnál, írt tudományos igényű tanulmányokat csakúgy, mint hangjátékokat s az utóbbi időkben egyre inkább előtérbe nyomul szépirói alkata. E sokféle hivatás és képesség közül melyiket érzi a leginkább sajátjának? Mit csinál a legszívesebben?*

– A legszívesebben olvasok. Leginkább Krúdyt, de legtöbbször ismerős, már olvasott szövegeket lapozok fel. Mint a sokat ivott borosgazda, aki kerüli az újbort, csak a

régi hordók tartalmában bízik. Egyébként az egész pályám, ha ezt a kilenc kötetet szerénytelenség nélkül annak lehet nevezni, kísérteties. Ki kellene derülnie belőle, árt-e az újságírói munka a prózaírásnak. Bár az utóbbi öt évben elkerül az efféle gond: a szabadúszó, pontosabb szóval a szabadon fuldokló írók életéből életem. Mindig szorongok, mielőtt belevágok reggelente a kötelező adag megírásába, de ha ujjaim hozzáérnek az éppen aktuális írószerkezet klaviatúrájához, elpárolog a félelmem. Ezen mindig elcsodálkozom.

– *Új regénye, a 66, azt sejteti, hogy egy lírai szemléletű önéletrajzi ihletettségi ciklus egyik darabja. Ezt vajon csak az olvasó érzi így, vagy valóban folytatódik a történet? Min dolgozik jelenleg?*

– Több, mint harminc évig őriztem magamban a 66 témáját. Remélem, nem hordtam túl. Amikor megjelent a könyv, egy példánnyal kísértálmom abba a városszéli temetőbe, ahol a főszereplője nyugszik. Vaskosan önéletrajzi tehát ez a regény, de az olvasóját ne az érdekelje, hogy megtörtént-e, és így történt-e, mert attól még rossz is lehet. Ha azt hallom róla, hogy jól idézte föl azokat az éveket, s még inkább azt, hogy meg rázóan hatott, akkor elértem vele a célokat. Valóban része, pontosan második darabja egy önéletrajzi fogantatású sorozatnak utolsó könyvem, amelynek folytatását félig kész állapotban épp most süllyesztettem az íróasztalom mélyére. Nem vagyok meggyőződve róla ugyanis, hogy azonmód kell végigírnom, miként belekezdtem. Elkapott az Örkény-szindróma, hogy még egy kedves szerzőm példáját ide keverjem, aki úgyszintén sokszoros újrakezdő volt, és kész műveket dugott el maga elől is jó messzire. Úgyhogy fogalmam sincs, melyik lesz a tizedik könyvem. Talán egy Krúdy-titkokat bogozó irodalmi oknyomozás, talán egy újabb, teljesebb, negyedszázaddal a halála után a Latinovits-talányt végre pro és kontra elfoglaltságok nélkül feltáró könyv, vagy netán mégis egy próza-kötet. Semmit sem tudok, csak azt, élni muszáj, írni azonban nem.

A. H. „ártalmatlan évei”

■ Németh Gábor műsorvezető: – *Vaskos könyv jelent meg az Európa kiadásában egy fiatal, meglehetősen szerencsétlennek látszó, vidéki alkalmi munkás Bécsben töltött ifjúkoráról. Keserű sorsát csak a művészet édesítte. „Bécsi éveimben – írja a fiatalember későbbi visszaemlékezésében – olyan szegény voltam, hogy csakis a legeslegjobb előadásokat engedhettem meg magamnak, így értetű, hogy akkoriban a Trisztánt már vagy 30–40-szer hallottam a legjobb szereposztásban, aztán még Verdit és még néhány más is, de semmi olyat, amit csak tölteléként játszottak.” Vagy ahogy diáktársra emlékszik rá, Wagner hallgatni neki általában nem az volt, amit az ember színházlátogatásnak nevez, hanem lehetőség arra, hogy valami rendkívüli állapotba, önfeledtségbe, mitikus álomországban való lebegésbe kerüljön, amire szüksége volt ahhoz, hogy eruptív lényé hatalmas feszültségeit el tudja viselni. Az eruptív lény hatalmas feszültségei később ambiciózusabb formákat találtak, a fiatal Wagner-rajongót ugyanis Adolf Hitlernek hívják. Hitler bécsi éveiről Brigitte Hamman írt remek könyvet Bécs és Hitler – Egy diktátor tanulóévei címmel.*

Brigitte Hamman: – Hitler bécsi éveinek semmi köze a Habsburgok vagy Sigmund Freud bécsi éveéhez. Ő Bécsset talajvesztett hontalanként élte meg, vidékről keveredett fel a fővárosba, ahol végül is csúfos kudarcot vallott. Gyűlölte Bécsset, mert úgy érezte, az kitaszította magából. De azt is észre kell vennünk, s ez történelmi szempontból roppant fontos, hogy Hitler alapvetően ebben az időszakban, vagyis a 17. és a 24. életéve között alakítja ki a világnézetét.

Jósvai Lídia: – *Mennyi időt vett igénybe a kutatómunka? Hiszen egy csomó fontos dokumentum csak mostanában vált hozzáférhetővé.*

B. H.: – Nagyon-nagyon hosszú időt. Gyakorlatilag 20 éven át gyűjtöttem hozzá az anyagot, mert bizony szorongtam is a témától. A Hitler-életrajzok zömében elsősorban a Mein Kampfot használják forrásként, azt idézzük. De ne tévesszük szem elől, hogy a Mein Kampf egy politikai propagandaszöveg és nem egy ön-életrajz. Hitler ebben hatalmasakat lódít és a fele sem igaz annak, amit ott állít. Azt állítja például, hogy építőmunkásként is dolgozott, ami sima hazugság, hiszen olyan gyenge fizikumú volt, hogy félóra hólapátolás után kidőlt a sorból. Hitler az ön-életrajzát utólag formázta meg úgy, ahogy azt a politikusi karrierje megkívánta. Ugyanakkor ami a szellemi fejlődéstörténetét illeti, az egész náci ideológiát nem ő agyalta ki, egyszerűen lekopintotta azt, amit a bécsi időszakában összeszedett. Néhány példa: Bécsben ekkoriban létezett egy szélsőséges nagynémet nacionalista kör, akik a horogkeresztet titkos ismertetőjelükként használták. A vezérük Georg Ritter von Schönerer volt, akit Heil dem Führer, vagyis Üdv a vezérnek felkiáltással köszöntöttek. Továbbá már ekkor, a századforduló idején divatos kifejezés volt az Entartete Kunst, az elfajzott művészet, amit a nem népi gyökerű, nem népi ihletésű művészetre használtak. Egyáltalán nem valós az a kép, hogy a századforduló Bécse csupa művészből meg tudósból állt, ahogy napjainkban az osztrák bedeckerek sugallni szeretnék. A lakosság nagy hányada zsigerből elutasította ezt a szemükben internacionalista és zsidó művészetet. Hitler ott mindezt jól eltanulta, s olyan következetesen citálta, hogy számtalan esetben pontosan kimutathattam, mely könyvből idézget passzusokat a 30-as,

40-es évekbeli beszédeiben. Ugyanis a soknemzetű Monarchiában a német-osztrák nacionalizmus sokkal erőteljesebb és agresszívebb volt, mint mondjuk ugyanekkor Berlinben, hisz már ekkor Anschluss-pártiak voltak.

J. L.: – *Milyennek látja Ön Hitler személyiségét? Voltak-e emberi erényei, alakulhatott volna másképp is a sorsa? Démon volt vagy a körülmények áldozata?*

B. H.: – Áldozat semmiképpen sem volt, ez egyértelmű. De ő is egy ember volt, ami annyit jelent, hogy fejlődéstörténete van, hogy személyiségének egyaránt vannak pozitív és negatív vonásai. Hisz nem tehetünk mindig úgy, mintha Hitler egy égből-pottyant marslakó lenne, aki az egész népet elcsábította. Ha ezt tesszük, akkor az összes bűnt az ő nyakába varrjuk, mi pedig mossuk kezünket, hogy lám milyen ártatlanok vagyunk ebben a fejlődéstörténetben. A különös az, vizsgálva Hitler ifjúkorát, hogy tényleg fordulhatott volna másképp a sorsa, hisz hihetetlen tudásszomj hajtotta, nagyon sokat olvasott, az anyjával igen bensőséges és jó viszonyban volt, erősen vonzódott a művészetekhez. Ekkor még semmi sem utal a későbbi gonosztevőre. Nincs a homlokára írva a jövője. Egy amerikai pszichológus mondta, hogy sosem látni a szarvakat, amiről felismerszik az ördög. Ami nekem nehézséget jelentett, az az, hogy ekkor még inkább egy kétbal-lásos szerencsétlen benyomását kelti, akiről a kutya se feltételezte volna, hogy egy Hitler lesz belőle. Az egyetlen talán, ami a későbbi diktátort sejteti benne, az a harcos szónoklása. Már a munkásszálláson a vitapartnerembe folytotta a szót, mindenkit túl-harsogott. A másik meg, hogy kapcsolatszegény volt. Nem voltak igazi barátai. Nőügyei pedig egyáltalán nem, ami roppant kínos volt számára. Mert mit csináltak a férfiak a szálláson esténként?

A nőügyeket teregették ki, a hódításaikat mesélték, Hitlernek pedig nem volt mit mesélnie. Legfeljebb azt az egyetlen esetet, amikor még vidéken egy nő megkörnyékezte, ő pedig ijedtében Bécsig szaladt. Bármiféle zsenialitásnak nyoma sincs benne. Később mondogatták, hogy átható kék szemének mágikus ereje van, aminek lehetetlen ellenállni. Ha ezt tényleg születésétől fogva magában hordozta volna, akkor erre a mágikus tekintetre már Bécsben felfigyeltek volna, de nem. Ezt a technikát ő később fejlesztette ki.

J. L.: – *Rengeteg Hitler-életrajz és tanulmány született, de működnek-e még tabuk vele kapcsolatban?*

B. H.: – Nagyon sok apró és alapos lépést kell megtenni ahhoz, hogy értsük, miért lett ebből a szerencsétlen flótásból az, aki. A bécsiek nem is hitték el, hogy a későbbi Führer azonos azzal a bécsi fiatalemberrel. Sokáig uralkodott az a nézet, hogy Hitler nem helyezhető be a történelembe. Ez a legnagyobb tabu vele kapcsolatban. De ugyan mi más tehetek én mint történész, mint éppen ezt? Mert csak ekkor tehetem fel azt az alapvető kérdést, hogy mindez hogyan volt lehetséges? Van az a kérdés, hogy egyenként ki a bűnös és ki nem. Természetes, hogy Hitler bűnös, és a vétékét nem lehet és nem szabad mentegetni, de sokkal lényegesebb, hogy hogyan történhetett meg ez a történelmi katasztrófa, mi minden játszott ebben közre. Csak akkor tanulhatunk Hitler esetéből, ha aprólékosan, lépésről lépésre végigkísérjük az eseményeket, éppen ebben az ártalmatlannak tűnő időszakában, hogy rájövünk a dolgok eredetére. És akkor döbbenünk meg igazán, hogy egy emberből, aki látszólag nem sok vizet zavart, egy szinte egész Európát leigázó uralkodó lesz.

Elhangzott az Irodalmi Újság adásában.

Libri sikerlista

2000. szeptember 8–21.

A Libri üzlethálózatban regisztrált vásárlások számítógépes összesítése alapján

1. Rowling, J. K.:
Harry Potter és az azkabani fogoly
Animus Kiadó

2. Iskolaválasztás előtt... 2001
Panem

3. Bartus László:
Varga Zoli disszidál
Magánkiadás

4. Rowling, J. K.:
Harry Potter és a bölcsék köve
Animus Kiadó	1000 answers
Lexika
Tankönyvkiadó	15. Jónás József:
Célkeresztben
Tasnádi Péter
Totem Plusz Kiadó
5. Rowling, J. K.:
Harry Potter és a titkok kamrája
Animus Kiadó	10. Esterházy Péter:
Harmonia caelestis
Magvető
Könyvkiadó	16. Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes:
Ablak-Zsiráf
Móra Ferenc
Könyvkiadó
6. A magyar helyesírás szabályai
Akadémiai Kiadó	11. A kommunizmus fekete könyve
Nagyvilág
Könyvkiadó	17. Závada Pál:
Jadвига párnája
Magvető
Könyvkiadó
7. Összefoglaló feladatgyűjtemény matematikából
Nemzeti
Tankönyvkiadó	12. Fekete István:
Vuk
Móra Ferenc
Könyvkiadó	18. Steel, Danielle:
Az esküvő
Maecenas Könyvek
8. Golden, Arthur:
Egy gésa emlékiratai
Trivium Kiadó	13. Dohár Péter:
Kis angol nyelvtan
Ring 6. Kiadó	19. Rácz Endre – Takács Etel:
Kis magyar nyelvtan
Talentum Kft.
9. Némethné Hock Ildikó:
1000 questions	14. Iles, Greg:
Csendes játszma
General Press
Kiadó	20. McCullough, Colleen:
Trója éneke
Európa
Könyvkiadó

A FÓKUSZ KÖNYVÁRUHÁZ SIKERLISTÁJA

2000. Szeptember 19.

Magyar szerzőktől:

- Moldova György:
Európa hátsó udvara I–II. Urbis Kiadó
- Középiskolai földrajzi atlasz** Cartographia Kiadó
- Iskolaválasztás előtt...2001** Panem Kiadó
- Bartus László: **Varga Zoli disszidál** Magánkiadás
- Janikovszky Éva: **Ájlávjú** Móra Kiadó
- Schäffer Erzsébet: **Pipacsvirágom** Cartafilus Kiadó
- Andorka Rudolf:
Bevezetés a szociológiába Osiris Kiadó
- Petri György: **Amíg lehet** Magvető Kiadó
- Lukács–Szepesi–Hegyí:
A magyar olimpiai bajnokok 1896–1996 Paginarum Kiadó
- Henczi Béla–Molnár Hajnalka:
Tanuljunk Linuxot! Magánkiadás

Külföldi szerzőktől:

- Soars, Liz–Soars, John:
Headway Student's book Librotrade
- Rowling, J.K.:
Harry Potter és az azkabani fogoly Animus Kiadó
- Atkinson, Rita L.: **Pszichológia** Osiris Kiadó
- Wolfe, Tom: **Talpig férfi** Athenaeum Kiadó
- Pease, Allan–Pease, Barbara:
Miért nem képesek többfelé... Fiesta Kiadó
- Golden, Arthur: **Egy gésa emlékiratai** Trivium Kiadó
- Maugham, W. Sommerset:
Fenn a villában Fiesta Kiadó
- Orwell, George: **Állatfarm** Európa diákkönyvtár
- Hornby, Nick:
Pop, csajok, satöbbi Európa Könyvkiadó
- Jung, C. G.:
Bevezetés a tudattalan pszichológiájába Európa Könyvkiadó

PARNASSZUS ANTIKVÁRIUM

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 50. Tel./fax: 311-6049

vásárol régi könyveket, könyvtárakat, műfaji, tartalmi, időbeli kötöttségtől mentesen, ám válogatva.

„Mindenfélét, de nem mindent”

Előzetes telefonos egyeztetés alapján
díjtalan kiszállítás, szállítás.

Minden könyv egy helyen! TANKÖNYVCENTRUM a Kódex Könyvruházban

Budapest V., Honvéd u. 5. (A Parlamenttől egy percre.)

Telefon: 331-0126, 331-0127

Az általános és középiskolai tankönyvek közel teljes választékával várjuk kedves vásárlóinkat.

Minden könyvet egy helyről!

„A konyhába mentem.

Elkészítettem az emulziómat...”

Hervé This: Az atomoktól a sajtortáig

1200 Ft

Fizika és kémia konyhaszerető gyerekeknek

TYPOTEX

1024 Budapest, Retek u. 33-35.
Tel./fax: 316-3759; www.typotex.hu

MUNKÁT KERES

Sokéves kiadói, szervezői,
szerkesztői gyakorlattal
munkát vállalok.

(Számlával is.) 06/30/9/614-378

Magyar irodalom

Saád Katalin:
Naplómmal szemközt

Mindenkinek megvan a magántörténelme. Írott változata akkor válik közérdekűvé, ha a benne foglaltak messze túllépik az egyéni életkeretet és föl-tárja az események összefüggéseit is. Ha olyat, vagy úgy ábrázol a korról, amelyben és amelyből született, hogy az egybecseng azok élményével is, akik máshol éltek, szenvedtek, vészelték át ugyanazokat az éveket.

A magyar társadalom csikorgva változik, nemcsak szociológiai értelemben, hanem a mindennapok szintjén is. A rendszerváltozás utáni években sem csituló szellemi viharok mély hullámokat vernek az egyéni sorsokban, és ezek leírásával, megörökítésével még adós a jelenkori irodalom. Ezért érdekes olvasmány Saád Katalin: *Naplómmal szemközt* című könyve. A szerző *Csupaszon* címmel megjelent, nagyszerű regényének címe talán még jobban fedi ennek a naplónak a tartalmát, mert ami lapjain feltárul, az a személyes, jellegzetesen női megmutatkozás legtipikusabb példája. A kamaszlányból felnőtte, anyává érett nő vívódásai családjával, szerelmeivel, a pályával és a pályatársakkal. Akik – lévén a művészvilág, többségében a Kaposvári Csiky Gergely Színház közismert alakjai – a nem vájtfülű olvasó számára is ismerősek. Kapcsolataikból, azok viharos alakulásából, a művészi önmegvalósítás rendszerfüggő korlátai mögül minduntalan előbukkan a kor, amelyben mindnyájan élünk, és amelynek emberformáló ereje megdöbbentő hitelességű a napló egyéni vívódásában is. Mert valamennyien át- és túléltük valahogy ezeket az éveket, elvesztettük barátainkat és illúzióinkat, de mégiscsak itt vagyunk. És naplót olvasunk, az életünket magával sodró kor dokumentumát.

Szikora Katalin

Siklósi Horváth Klára:
A széptermetű guberáló
Kráter, 790 Ft.

Megszokhattuk már, hogy Siklósi Horváth Klára regényeiben mindig valamilyen jellegzetesen huszadik század végi problémát boncolgat. Nincs ez másképpen legújabb regényében sem, amelyben egy szebb életre vágyó guberáló és egy utat veszített ének-zenetanár kerül a cselekmény középpontjába. Talán kicsit furcsán hangzik a széptermetű jelző egy guberáló esetében, azonban a regény folyamán olyan lelki és testi tulajdonságai válnak nyilvánvalóvá, amelyek indokoltá teszik ezt az epitheton ornanst. Érdemes ezen a ponton kitérni a szerző jellemábrázoló képességére, amely nemcsak a guberáló alakjának megszerkesztésénél, de a vívódó Szabó Ella, vagy a múlt kódéből elének lépő Boda tanár úr esetében is megnyilvánul. A regény cselekménye több szálon fut. A történet egyik szintjén, a jelenben, a kor értékvesztett világának kritikáját adja. Korát lettebb kritikusan szemléli, ennek köszönhető, hogy a mű legjellemesebb alakja egy széptermetű guberáló lesz, aki szentenciáival, mint egykoron Jézus a példázataival igyekszik ébresztetni környezetében élőket. Az viszont már nem az ő hibája, hogy a világ csak értetlenül és legtöbbször elutasítóan reagál az intő szóra. Talán csak Szabó Ella zenetanár figyel fel a szövegre, és a már rég elveszettnek hitt gyermekkori álmok felélednek benne. Ez lesz a cselekmény második szintje, a fiatal, érettségi és felvételi előtt álló „Kisszabó” mindennapjai, mely minden bizonnyal a regény legjobban eltalált, legélvezetesebb része. Megjelenik az író alakja is a regény lapjain, aki kívülről irányítja hőseinek sorsát, miközben saját életét is beleszövi a regény cselekményébe. A szerző választott szerkezeti alapelveit mindvégig következetesen érvényesíti a műben, az egyes síkok döccenők nélkül váltják egymást. Hiszen „vannak széptermetű dolgok, következésképpen széptermetű emberek

is”, akik nemcsak szereplői, de írói is lehetnek széptermetű könyveknek.

(pompör)

Művelődéstörténet

Edvard Radzinszkij:
Az eleven Raszputyin

Európa Könyvkiadó, Budapest 2000., 668 oldal, ára: 2500 Ft

Ma, amikor Putyin szavára figyel a világ, érdekel-e még valakit Raszputyin? E kötet szerzője több mint félezer oldalt szánt arra, hogy a történelmi múltból életre galvanizálja a szibériai muzsik alakját, aki egy időre jelentős szerepet kapott Oroszország sorsának irányításában.

Fellépése az első forradalom időszakára datálódik. A Romanov-birodalom eresztékei már recsegték-ropogtak. A vég szorongató érzését csak a misztikumba, a csodákba vetett hit ellensúlyozta. Hanyatló periódusokban mindenkor feltűntek az uralkodók környezetében látnokok, szentek és zseniális kalandorok. Ilyen szituációban értékelődött fel Raszputyin szerepe. A cárné és hatására a cári is benne vélte felfedezni az intuitív csodadoktort, a mindentudó jóstehetséget, a Birodalom megmentőjét. Véleménye mértékadó lesz miniszteri, egyházi kinevezésekben éppúgy, mint gazdasági, sőt katonapolitikai kérdésekben.

Radzinszkij mindent elmond róla, életútjáról, vallási meggyőződéséről, dáridóiról, környezete viselkedéséről. A gazdaság ismeretanyagot felsorakoztató mű azonban nem ad jellemzést, sem a főhős tevékenységének összefoglaló értékelését. Csupán a dokumentumokból kirajzolódó következtetésekre vagyunk utalva, amelyek mintegy eloszlatni kívánják a Mágus által delejezett cárné legendáját. Inkább arra engednek következtetni, hogy a cárné, a „német asszony” manipulálta volna Raszputyin kinyilatkoztatásait és látomásait, hogy ezáltal mindinkább kezébe kaparinthassa a politikai élet irányítását.

Továbbra is nyitott kérdés marad tehát, ki is volt az eleven Raszputyin?

Különleges gyógyító-fenomenén, az egyszerű nép követe a dekandens udvarban? A legjózanabb hang a fékevesztett háborús kórusban? Vagy a hatalmasok kegyétől elkábult kegyenc, erotomán kéjenc, a „Gonosz” megtestesítője, ahogy kortársai látták? Igazat adhatunk-e Kerenszkijnek, aki szerint „Raszputyin nélkül nem lett volna Lenin?”

Tény, hogy „tanácsadói” működése éveiben a cári hatalom nimbusza végleg semmivé foszlott. De ebben az agóniában – idekölcönözve Elen Klimov hasonló tárgyú filmje címét – korántsem övé az egyzsemélyes felelősség.

A szakadék felé tolt az ország szekerét a korlátolt cár, a neuraszténiás „anyuska”, a cárné, az intrikus főúri rokonság, a rövidlátó politikusok és kardcsörtető tábornokok hada.

Meggyilkolásának körülményei a legvadabb horror-történetekkel vetekszenek. Miként a mindig feltámadó „csodálatos mandarint”, nem fogta sem gyilok, sem méreg, sem golyó. Jellemző módon emberek sokasága rohant vödörrel, kancsókkal a folyóhoz, amelyben végül holttestét fellelték, abban a reményben, hogy a vízzel együtt meríthetnek abból a hihetetlen ördögi erőből, amely a „sztarec” sajátja volt. Már csak két hónap volt a forradalomig.

A kort, amelyben élt, számtalan tanulmány, könyv taglalja. Raszputyin személyiségének kulcsa talán valamely Dosztojevskij műben rejtezik. Egy bizonyos: talányos alakja még sokáig fogja foglalkoztatni az utókor képzeletét.

Tausz Anikó

Monory M. András –
Tillmann J. A.:
Ezredvégi beszélgetések

*Palatinus Kiadó
468 oldal, 2496 Ft*

Átláthatóak-e a jelenleg zajló globális technikai, kulturális,

Újdonságok muzsikuskulaknak

Óvodások énekelnek, iskolások hegedűlnek, furulyáznak majd azon a megnyitónnepegen, amelyet a *Zenepedagógia és előadóművészet 2000* címen rendezendő kottakiállítás alkalmából tartanak október 17-én délelőtt 10 órai kezdettel a tárlat helyszínen, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Zenei Gyűjteményében, az Ötpacsirta u. 4-ben.

Néhány esztendő óta immár hagyományá vált, hogy Budapest belvárosá-

ban, a Kálvin tértől egypercnyi járásra található elegáns Pálffy-palota boltíves alagsori kamaratermében október közepén találkoznak a hazai, valamint a leghíresebb külföldi zeneműkiadók és bemutatják legújabb kottáikat. Az ingyenesen megtekinthető tárlatnak az a célja, hogy a zenepedagógusok és növendékeik megismerjék az új, korszerű, az oktatásban nélkülözhetetlen kiadványokat, a pódiumra lépő muzsikuskulak pedig repertoárjuk bővítéséhez kapjanak segítséget.

A négy napig látogatható kottakiállítás hazai szereplői között két jubiláns céget is találunk. A *Rózsavölgyi és Társa*, amely va-

laha Magyarország és Közép-Európa leghíresebb zeneműkiadója volt, ezidén ünnepli alapításának százötvenedik évfordulóját. Az összes hazai kottakiadó összevonásával és államosításával létrehozott *Editio Musica Budapest* pedig félszázados múltat tekint vissza. De ott lesznek még például a Könemann Budapest és a Simonffy Kiadó, a külföldiek közül a Hofmeister Verlag, a Ricordi vagy a Boosey and Hawkes újdonságai.

A kottákat a helyszínen megvásárolhatják, illetve megrendelhetik az érdeklődők.

-zi

A CICERÓ KIADÓ AJÁNLATA

VIDÁM KÖNYVEK

George Mikés: **TSI-TSA ÉS TSAI**

Fordította: Borbás Mária, Dezsényi Katalin, Dobrás Zsófia és Nemes Ágnes, illusztrálta: Brenner György
200 oldal, kb. 1190 Ft

1987-ben halt meg a magyar-angol író, számtalan világsikerű, utánozhatatlan humorú és meseszövevényű könyv szerzője. A kettős identitású író több könyvében vallott arról, hogyan kell „idegenként” élnie választott új hazájában, és mint utazó távoli országok és népek életét is remek humorral ábrázolja. Világsiker aratott könyveinek sorát az életébe és szívébe beférkőzött cica történetének bemutatásával kezdjük el.

Farley Mowat: **BAGLYOK A CSALÁDBAN**

Fordította: Sárközy Elga, illusztrálta: Zsoldos Vera
104 oldal, kb. 1200 Ft

E szerzőt a magyar olvasók jól ismerik kiemelkedően fantasztikus és humoros (és főleg) állatregényeiből (Ne féljünk a farkastól, Ilyen kutya nincs!) Az állatkedvelő Mowat család ifjú sarja e könyvében először egy, majd két bagoly történetét írja le, akik jószerevel családtaggá szelídültek náluk. Életszerűen ábrázolja a két bagoly egymástól eltérő „jellemét” és viszontagságos közös kalandjaikat.

Utánnyomások:

Fazekas Anna: **Öreg néne özikéje**

Tamási Áron: **Ábel** (trilógia)

Móra Ferenc: **Mondák és mesék**

Kipling: **A dzsungel könyve**

Szűts László: **Szójátéktár**

Hernádi Sándor: **Helyesírási önképző**

A könyvek megrendelhetők sok ezer más könyvvel együtt:
FALUKÖNYV-CICERÓ 1134 Bp., Kassák L. u.76-79. T: 329-0879,
F: 260-1170, T: 06-309-495-696 E-mail: cicero@mail.matav.hu

Az AULA Kiadó októberi újdonságai

Daubner Katalin-Horváth Sándor-Petró Katalin (szerk.): Kultúra-gazdaságtani tanulmányok

A tanulmánykötet célja áttekintést adni a kultúra-gazdaságtan főbb kutatási eredményeiről. A szerzők törekedtek arra, hogy az egyes fejezetek valamennyire lefedjék az e tudományág által vizsgált területek többségét. A kötet több helyütt egymással vitázó álláspontokat tartalmaz, amelyek összehangolását a szerzők nem tartották feltétlenül szükségesnek. A könyvben külföldi szakemberek tanulmányai is megtalálhatóak, amelyek érdekes kitekintést jelentenek a kultúrgazdaság jelenkori változásainak bizonyos tendenciáira. A kiadványt remélhetőleg érdeklődéssel és haszonnal forgathatják a hazai művészeti felsőoktatásban és a menedzserképzésben is.

376 oldal, kötött, 3990 Ft

Magyar Beck István: A homo oeconomicustól a homo humanusig
A kötet az 1990-ben napvilágot látott „Szempontok a gazdaságpszichológiához” című könyvünk alapos átdolgozása, mely tartalmában és terjedelmében is jóval felülmúlja azt.

„...ebben a könyvben számos értékjellegű megállapítás is található, köztudott, hogy az értéket az érdek teszi az élet valóságos tényévé. Az érdekek világa manapság a szervezet. A szervezet az én olvasatomban a kultúra, illetve a civilizáció operacionalizálása. Ha tehát egy szervezet nem azt a kultúrát vagy civilizációt képviseli, amelyben létezik, akkor valami mással teszi ezt.”

177 oldal, fűzött, 2200 Ft

Egedy Gergely: Ausztrália története

A kiadvány a XX. század című sorozatunk legújabb kötete, a Nagy-Britannia története szerzőjétől. Száz éve nem jelent meg átfogó mű Ausztráliáról. A sorozattal ellentétben az ország története végigkísérhető a gyarmatosítástól napjainkig, különös figyelmet szentelve a bennszülöttmozgalmaknak.

kb. 400 oldal, kötött, 3500 Ft

Könyvesboltjaink: Bp., IX., Fővámter 8., Tel.: 216-1850/6324
Bp., IX., Közraktár u. 2/b., Tel.: 216-4180

DS Budapest Kft.

Irodalmi ügynökség, szakterülete nemzetközi közös nyomások szervezése.

Segítségünkkel partnereink – külföldi és magyar kiadók – gazdagon illusztrált, színes albumokat, ismeretterjesztő és egyéb szép ajándékkönyveket jelentetnek meg rendkívül kedvező áron.

DS Budapest Kft., H-1093 Budapest, Vámház krt. 15.
Postacím: H-1465, Pf.: 1666
Tel.L 455-0363, fax: 215-4420,
e-mail: dsmargo@mail.datanet.hu

Látogasson meg irodánkban vagy a Frankfurti könyvvásáron a DS Druck- und Verlags-Service GmbH H9. 2. F 947 számú standunkon (október 17-21. között).
Honlapunk: <http://www.east-book.com>

A Fröhlich és Társai Kft. ajánlata

1173 Budapest, Pesti út 237., Tel./fax: 257-4681

Leporellók:

Kis állatos lapozók (5 cím) 260 Ft
Grimm mesék (5 cím) 290 Ft
Jármű lapozók (4 cím) 498 Ft

Vidám állattörténetek kicsiknek 1520 Ft
Állatokról gyerekeknek 1580 Ft
Zozó és a többiek 1580 Ft
Kalandos állattörténetek 1580 Ft
Mackótörténetek 1580 Ft
Képes állatkönyvem 1680 Ft

Keménykötésű könyvek nagyobbaknak

(Olvasásra, felolvasásra)
Vidám állatmesék 1420 Ft
Tüsi Süni és barátai 1480 Ft
Állatmesék kicsiknek 1520 Ft
Állattörténetek 1520 Ft

Szülőknek, nagyszülőknek
Babakönyv 1520 Ft
Babanapló, kék, rózsaszín 1580 Ft
Első éveim (gyereknapló) 980 Ft

gazdasági és pénzügyi változások? Kik és hogyan irányítják világunkat? Fenntartható-e bolygónkon a dinamikus egyensúly állapota úgy ökológiai, mint gazdasági vagy szocio-kulturális értelemben? Képesek leszünk-e az önkorlátozásra? Ilyen és ehhez hasonló kérdésekre keresi a választ a szerzők jelen, bővített kötete, a mintegy félszáz tudóssal, művésszel, gondolkodóval készült beszélgetéssel. „Együttes megjelenésük nyilvánvalóvá teszi rejtett összefüggéseiket, az ezredforduló szellemi horizontjának egyedülálló mintázatát” – ígéri a kiadó. A beszélgetőtársak saját szakmájukról és a világhoz való viszonyukról vallanak: esztéták, zenetudósok, irodalmárok, építészek, biológusok, csillagászok, pszichológusok, teológusok, hosszú a sor. A filozófusból a világgazdaság pénzügyi folyamatainak kutatójává vált Almási Miklós például a globalizációról, a pénzpiacról, a pénz áramlásának követhetetlen gyorsaságáról beszél. Úgy látja, a nemzetgazdaságok szerepe kezd a nullára csökkenni, a multik uralma megnövekedett. Világkormányt nem, de föderatív Európát el tud képzelni a közeljövőben. Hasonló problémát fejezget Ankerl Géza építész, aki figyelmeztet: a globalizáció nem jelenti az esélyek egyenlőségét, nem alapul kölcsönös egyetértésen, hanem arról szól, hogy a fejlettebb országok kiaknázzák gyenge vetélytársaikat. Pierre Bourdieu szociológus Európa várható történelméről, gazdasági és társadalmi modelljéről, a demokrácia lehetőségeiről gondolkodik. Galántai Zoltán tudomány- és technikátörténész a számítógép jövőjéről, az internetes háló szabályozásáról referál. A természet- és műszaki tudományok szakértői közül egyesek bizakodóan, mások kritikusan, vagy borúlátóan látják az emberiség ökológiai felelősségtudatának alakulását, az önkorlátozás lehetőségét. Falus András immunológus a genetikai beavatkozások előnyeit és veszélyeit ecseteli, Fehér Márta, a BME Filozófia Tanszékének vezetője felhívja a figyelmet arra, hogy mára elfogytak a „szabad” tudósok, egy-egy kutatónak

ezerféle érdekek meg kell felelnie munkája folytatásához. Vargha János biológus is pesszimistán nyilatkozik régióink jövőjéről, mivel a környezetvédő mozgalmak nem játszanak szerepet az átalakuló társadalmak életében, ezért a Nyugaton elfogadhatatlan technológiák itt kerülnek bevetésre. Úgy véli, csupán szolgák vagyunk a technológia birodalmában. Az ökológiai problémákkal foglalkozik a Dalai Lámával készült interjú is. A humán tudományok művelői: Balassa Péter esztéta, Esterházy Péter, Nádas Péter írók a művészet határvonalainak átrendeződéséről, az irodalmi műfajok – elsősorban is a regény – alakulásáról mondanak véleményt. Tágabb összefüggésben: míg Balassa reménykedik a világot továbblendítő önkorrekcióban, Nádas szkeptikusan megjegyzi, Európában minél magasabb fokú a civilizáció, annál alacsonyabb a kultúra szintje. A tömegművészetek és a középregény elterjedéséhez hasonlóan Hortobágyi László és Vidovszky László zeneszerzők is úgy ítélik meg, hogy maroknyi emberen kívül a zenét is a tömegizlésnek megfelelően állítják elő. A számítógépes effektusokkal minden stílus másodpercek alatt felidézhető, egyszerre hallható és látható, azaz szorosan összekapcsolódik a vizualitással. Hans Küng valláskutató, valamint Ghislain Lafout teológus az egyház mai szerepéről beszélget. Küng szerint a nagy egyházak megragadtak középkori paradigmájukban, egyház és vallásosság kapcsolata nagyon sokrétű. Lafout szerint manapság a vallások közötti párbeszéd elérhető távolságra került, különösen a katolikus és a zsidó, valamint a katolikus és a keleti egyházak közötti kapcsolat.

Sz. Zs.

Interjú

Máté Gabriella: Gyógyító kezek

HungaLibri, 136 old.

A kötet alcíme – Rákos voltam, meggyógyultam –, kétségkívül sok érdeklődő (beteg-

ként érintett vagy orvosként érdekelt) olvasó figyelmét felkelti, hiszen mindenki tudja, amit az Onkológiai Intézet orvosa kritikusan és felelősségteljesen így fogalmaz meg e szép kivitelű könyvből: „Az utolsó tizenöt évben szépen feltornáztuk magunkat a rákhalálozásban az első helyre és tartjuk is a vezető helyet.”

Beszélni kell tehát a rákról! (Orvosi szempontból persze „daganatos megbetegedések”-ről kellene beszélni, hiszen ennek a szörnyű, már-már misztikus kórnak annyiféle változata van, hogy például „a” gyógyszerét feltalálni lehetetlenség.)

Lehetőségek (terápiák) természetesen vannak a gyógyításra, a gyógyulásra – éppen ilyen eseteket ismertet ez kítűnően felépített kötet, de talán sokkal többet kellene foglalkoznunk a prevencióval.

Gyógyult embereket, gyógyult orvosokat (!) szólaltatott meg a szerző, akik arról beszélnek, mit tettek a gyógyulásukért, mit pácienseik megmentéséért. Továbbá: olyan szakembereket, akik azt fejtegetik, mit lehetne, kellene még tenni a fentebb idézett igen rossz helyzet korrigálása érdekében. Ezek a példák reményt keltenek, a tartás és az akarat eredményeiről adnak mintát, az onkológusok magatartása korszerű szemléletmódra utal: szerintük a tumorkezelésben lehetséges, szükséges és várható új módszerek alkalmazása.

A beteg így fogalmaz: „Meg lehet gyógyulni, de a betegnek kötelessége, hogy ő is mindent megtegyen a gyógyulása érdekében.” Az onkológus hangsúlyozza, az orvos, ahhoz, hogy segíteni tudjon, az utolsó pillanatig „nem engedheti el a beteg kezét”. Valaki a család segítő szerepét emeli ki. Polcz Alain a Hospice-mozgalmat (a haldoklóknak nyújtható segítség) fontosságáról beszél – a saját esetén (gyógyulásán) kívül.

Beszámolókat olvashatunk itt, őszintén, póztalanul, közérthetően megfogalmazott monológokat, s közben – szinte észrevétlenül – sokféle, lényeges in-

formációkhoz jutunk. (Ezek egy bizonyos részére – remélhetőleg – nem lesz szükségünk!)

Cs. A.

Önéletrajz

Vermes Géza: Gondviselésszerű véletlenek (Önéletrajz)

Osiris Kiadó, 320 old., 1480 Ft

Makói zsidó családban született 1924-ben, katolikus pappá lett, bibliakutatással foglalkozott, a qumrani tekercsek megfejtésében kitüntetett szerepet játszott, professzor lett Oxfordban, a modern judaisztika tudományának egyik legmeghatározóbb alakja, akit pályája során gyakran hátráltattak olyan antiszemita, mint De Vaux atya, a tekercsek kutatását felügyelő bizottság vezetője, s akit később, amikor már publikálta *A zsidó Jézus* című alapvető, kritikai művét, többen leantiszemitáztak – mindez egyetlen ember életének csupán néhány, érdekes és jellemző epizódja. Vermes Gézáról van szó, akinek önéletrajza 1999-ben jelent meg, s idén már Sárközi Mátyás fordításában mi is olvashatjuk. A belső béke és derű, a nem mindennapi tudásból nyert szelíd fölény, mellyel túlteszi magát a mindennapok apróbb, nagyobb bosszúságain, a humorérzék csodálatos adománya, a kivételesen nagy empátia, mellyel a világ bármely részén, bármilyen pártállású és vérmérsékletű emberek között elboldogul: mindez együtt szeretettel tölti el az olvasót, aki büszkének eddig is büszke volt rá, hogy ilyen honfitársunk van, most azonban e bájos, naiv és roppant egyszerű eszközökkel megírt önéletrajz révén fölfedezi őt, mint rokonszenves személyiséget is. A harmónia, mely oly ritka tünemény világunkban, ebben a könyvben a legmegragadóbb élmény s tovább erősíti azt a meggyőződésünket, hogy egy tudós eredményei és jelleme között, minden ellenkező híreszteléssel ellentétben, szoros összefüggés van.

–erg

Pszichológia

Melanie Klein

A szó előtti tartomány

(*Pszichoanalitikus tanulmányok*)
Akadémiai Kiadó, 3390 Ft

Melanie Klein a korai pszichoanalitikusok körében sajátos helyet foglal el. Bécsben született 1882-ben, de 1910-től több, mint 10 évig Budapesten is élt, és dolgozott. Hűséges, de önálló gondolkodású Freud-tanítvány. A gyermeklibidó fejlődését értelmezve – a budapesti analitikus iskolával szemben – az anya szerepét hasonlóképpen határozta meg, mint Freud, de továbbfejlesztette az ő gondolatait. Ferenczi – a budapesti iskola legfontosabb képviselője – az anya szerepét alapvetően pozitívnak vélte. Az anya fontosságát abban látta, hogy ő a gyermek szociális környezetének kiindulópontja. Freud után Klein viszont fordított irányban vélte alapvetően fontosnak az anyát. Az ő értelmezése szerint az anya azért alapvetően fontos, mert a gyermek saját, veleszületett, alapvetően agresszív ösztöneitől szorongva, kivetíti azokat szüleine, elsősorban anyjára. Így számára képe ezek alapján fenyegetővé is válik, s ezt a bonyolult összetételt internalizálja a gyermek saját énjébe. Klein szerint a gyermek későbbi szeretetre való képessége attól függ, hogy miként dolgozza fel ezt az alaphelyzetet. Tanulmányai tehát a pszichoszexuális fejlődés nehézségeire és bonyolultságára helyezik a hangsúlyt. Klein megkülönböztetett jelentőséget tulajdonít a csecsemő élete első hónapjainak. Klinikus gyakorlata szerint – betegei asszociációiból, álmaiból visszakövetkeztetve – az élet első hónapjaiban fellépő szorongások elsősorban üldöztesről való félelemként jelentkeznek, ezzel paranoid-skizoid pozícióra készítetve az egyént, hiszen miután érzéseit másokra kivetíti, azo-

nosul az említett személyekkel – leggyakrabban a szülei-vel – ezzel lehetőséget teremtve személye skizoid vonásainak alakulásához.

Freuddal való lelki rokonsága számos területen megnyilvánul. Oszítja a véleményét, amely szerint kezdetben van az anyamell, az ettől való függőség. Továbbfejleszti gondolatait, amennyiben kifejti, hogy veleszületett a gyermek ezzel kapcsolatos irigysége, mohósága, gyűlölete. Amikor egy analízis során kiderül, hogy a páciens minden külvilágból jövő frusztrációt felnagyít és eltorzít, vissza kell menni ezekhez a legkorábbi, legfontosabb alapemóciókhoz, ahhoz, hogy gyógyulhasson. Freudhoz hasonlóan Klein is úgy vélekedik, hogy a fiúk és a lányok felettes énje eltérő úton fejlődik, s ezért az irigység a nők életében nagyobb szerepet játszik.

A kötet izgalmas, de nem könnyű olvasmány. Hat tanulmányt tartalmaz: Az Ödipuszkomplexus korai szakaszai (1928), A mániás depresszió pszichogenezise (1935), Észrevételek néhány skizoid működésről (1946), A gyász és kapcsolata a mániás-depressziós állapotokkal (1940), A pszichoanalitikus játéktechnika története és jelentősége (1955), Tanulmány az irigységről és a halálról (1956).

Érdekes a gyászal kapcsolatos tanulmánya. Szerinte azoknál a betegeknél, akiknél nagy veszteség után elmaradt a normális „gyászmunka” – ami végül is mániás-depressziós állapothoz vezethet – már kora gyermekkorban sem dolgozták fel a természetes infantilis depresszív pozíciójukat. Nem voltak képesek arra sem, hogy a belső „jó tárgyakat” megtartsák, hogy azok megszilárduljanak, ezáltal egy biztonságos belső világot teremtve önmaguknak. A normális gyász folyamán az egyén visszahelyezi magába végül is a jó szülőt jelentő szeretett lényt és ezáltal épülhet újra belső világa, amely időlegesen dezintegrálódott.

Borbély Sjoukje

Szociográfia

Robert Bly:

Vasjankó

Könyv a férfiakról

Európa Könyvkiadó
357 oldal, 1700 Ft

Kevesen sajnálták le tapintatosabban a (résztint nőmozgalom-ellenes) macsó-viselkedést és felfogást, mint Robert Bly, a neves amerikai költő és esszéista. Visszahátrálva az ősi (indian, európai és ázsiai) mítoszokhoz a valódi, őrjöngésektől és erőszaktól mentes férfiasság ismerveit akarta megtalálni és újraéleszteni – mintegy tíz évvel ezelőtt írt, meggyőző érvelésű munkájában.

Kutatásaiba azért fogott bele, mert izgatta az a társadalom-lélektani jelenség, hogy a virágzó életkorukat elért férfiak nem érnek férfivá. Helyette olyan – lány – viselkedésmintákat követnek – az anyámasszonyságtól a papucs-magatartáson át a szociális kapcsolatokat felrúgó devianciákig vagy az aszkézisig –, amelyek méltatlanok mind biológiai rendeltetésükhöz, mind azokhoz a közösségi követelményekhez, amelyeknek a következő nemzedékek útnak indításában meg kellene felelniük.

Lírikushoz illően finom és árnyalt fejtegetéseihez választja kiindulópontnak a Vasjankó című, közismert Grimm-mesét, amely – persze áttélesen – a serdülő fiúgyermekek férfivá avatásáról szól. A képletes értelmezés szellemes változatainak sokaságával előálló szerző kényes egyensúlyozásra szólítja fel a nemi jellegzetességek dolgában vele együtt gondolkodókat. Ismételten kijelenti, hogy „századunkban és ebben a pillanatban fontos hangsúlyozni azt a három százalékyi (genetikai) különbséget, amitől valaki férfi lesz, de ne tévesszük szem elől azt a kilencvenhét százalékot sem, ami nőkben és férfiakban egyaránt közös”.

Az idézet érzékelteti: Bly-nak eszében sincs feministáskodni, vagy visszasírni a nők háttérbe szorítottságának helyzetét. Annál nyomatékosabban szeretné

a magukat valamire tartó férfiak fejébe belesulykolni, hogy (modern formákban) igenis vessék alá magukat a beavatás procedúrájának, hogy – közben sebeket kapva, de ugyanezeket nem gyáván nyalogatva – beteljesítsék feladatukat, mielőtt megvénhednek. Ami pedig az időseket illeti, rájuk vár a tanító- és helybenhagyó szociális szerep. Visszaulva a mesére, például ők azok, akik a kemény próbákat kiálló, ám az aljas agresszivitás csábításait is legyőző, reményteljes fiatalemberekhez hozzáadják a lányukat, a megszakítatlan történelmi újrakezdés zálogát.

(-lai)

Biológia

Dr. Farkas Henrik:

A majmok világa

Hungalibri Budapest

E könyv főszereplői orángutánok, csimpánzok, páviánok és más majomfélék, illetve azon jeles kutatók, etológusok, primatológusok sora, akik éveket töltöttek kedvenceik megfigyelésével. Kutatásaik nyomán ma sok mindent másképp gondolunk a főemlősök életéről és szokásairól. A történetek valahol a tudomány és a kalandos élménybeszámoló határmezsgyéjén mozognak, élvezetes stílusuk a laikus számára is vonzó olvasmánnyá teszi őket. A kötet földrészenként végigtekint a legjellemzőbb majomféléket, és ezek megfigyelőinek leírásaiból szemezget. Elmeséli a gibraltári majmok és az angolok furcsa együttélését, a vörösarcú makákók találékonyságát, ez utóbbiak megmosva eszik a batátát és a búzát. Elvezeti az olvasót egy orángután-rehabilitációs központba, amely menhelyen a korábban befogott állatokat meggyógyítják és visszaengedik a természetbe. A szakemberek mindeközben folyamatosan vizsgálják életmódjukat, táplálkozási szokásaikat, társas életüket. Az afrikai majmok közül a bundájáért majdnem teljesen kiirtott gereza mellett szó esik a félelmetes páviáncsapatokról,

melynek hímjei akár az orosz-
lánt is elijesztik. Különösen iz-
galmas és hihetetlen Ahla pávi-
án története, aki nem tudni mi-
lyen indíttatásból, kecskepász-
tor. Jól hallják, az embergazda
szolgáltatásban terelgeti a kecské-
ket, s jobban vigyáz rájuk, mint
egy ember tenné! Az afrikai kut-
tatók sorában természetesen ki-
emelt szerepet játszott a gorilla-
kutatók úttörője, a tragikusan
korán elhunyt Dian Fossey, a
szintén gorillákat tanulmányo-
zó George B. Schaller, illetve a
csimpánzokkal foglalkozó Jane
Goodall. Mindhármuk megfi-
gyelése – naplórészleteikből ol-
vashatunk a kötetben – alapve-
tően megváltoztatták a főemlő-
sökkel kapcsolatos ismeretein-
ket. Rengeteg új információval
szolgált a fogságban felnevelt
majmok – különösen csimpánz-
ok – viselkedésének megfigye-
lése is, de valódi természetükre
a szabadban végzett, gyakran
évekig tartó tanulmányutak vi-
lágítottak rá.

Sz.Zs.

Gyermekirodalom

Stéphanie:
Savanyú uborka
cokoládéval
Ciceró, 238 oldal

A gyerek nem kicsinyített em-
ber. Önálló lény. Hát még, ha
(kis)kamaszról van szó! Sajáto-
san látja a világot, s ha véleke-
dését olykor írásba foglalja,
még a szüleit is meglepetés-
ként éri az eredmény.

Ez történt a Ciceró Tök jó
könyvek-sorozatában megje-
lent kamasznaplóval. Nem cso-
dálkozhatunk persze, hogy a
szülőknek fogalmuk sem volt
rőla, mi játszódik le kishíján ti-
zennégy éves leányuk lelkében,
mi forog a fejében. Ők ugyanis
– s részint emiatt íródott a nap-
ló – önmagukkal, az érvényesü-
léssel, a pénzszerzéssel, a kü-
lönféle társas és szexuális kap-
csolatokkal foglalatokodtak.

Sematikus történetnek gon-
dolhatnánk, abból a tapasztal-
atból kiindulva, hogy modern-
nek mondott világunkban a
családok nagyobb részében

ilyesmi zajlik. Kiabálnak is elle-
ne pszichológusok, szociológus-
ok eleget. Csakhogy most a
történet szenvedő alanya kiált
megrázóan nagyot. Lemondás-
sal próbálja fogadni, hogy min-
dig üres lakás várja, hogy ami-
kor először „megszökik”, nem
is érte, hanem önnön szív-
működésük miatt aggódnak a szü-
lők, hogy az üzenetrögzítőn
csak egymással közlik: házon
kívül töltik a hétvégét, lányuk-
nak még azt sem hagyják meg,
hogy hol talál ennivalót. Pedig
Stéphanie folyton csak enne-
inna. Mustáros kenyeret para-
dicsommal, tejet Coca Colával,
savanyú uborkát csokoládéval.
Hátha magára irányítja a figyel-
met és a macskáján, Garfunke-
len kívül mással is szót válthat.

Az eredetileg iskolai füzetla-
pokra íródott naplórögzény
nem egyszerű gyerekkönyv,
hanem a felnőtteknek legalább
is ajánlott olvasmány, amely-
nek köszönhetően a maguk if-
júkorát feledő „nagyok”
könnyebben tudnak olvasni a
serdülők gondolataiban.

(m. zs.)

Sport

Bartus László:
Varga Zoli disszidál
Volt egyszer egy
Ferencváros

A szerző magánkiadása
301 oldal

Miért beteg a magyar futball?
Megint beteg, vagy fel sem
gyógyult igazán?annyi év
után ismét egy drámai híradás
a hazai labdarúgás anomáliái-
ról, közelebbről a Ferencváros
helyzetéről. De ma már nem
kell a sorok között olvasni ah-
hoz, hogy nyíltan kimondjuk:
itt sokkal többről, akut társa-
dalmi problémáról van szó.

„Futbóliában” ugyanis – ter-
mészetesen csak a filmírók
fantáziájában létező Banán-
köztársaságban – a futball ha-
talmi tényező, melynek révén
nemcsak pénzt, hírnevet, befoly-
ást, de akár választást is lehet
nyerni.

Ez a sportág nálunk közügy
volt és az is maradt. A szerző

Varga Zoltán edző, az egykor
oly híres futballcsillag szem-
üvegén keresztül láttatja a ku-
lisszák mögötti kusza világot.

Varga állítja, hogy 40 éve jobb
körülmények voltak, mint ma.
Nincsenek mezek, cipők, elha-
nyagoltak a pályák, nem fizetik
meg az utánpótlás-edzőket. De
talán idővel pénz is akad.

Nagyobb baj, hogy a fiúk már
nem a játék örömeért rúgiák a
labdát. Hiányzik a szív, a lelke-
sedés, az igazi csapatszellem.
Véleménye szerint a rendszer-
váltás elkerülte a Fradit, ahogy
a magyar labdarúgást is.

Monológja arról győzi meg
az olvasót, hogy nagy port ka-
vart hajdani disszidálása óta –
mentalitását tekintve – meg-
maradt „alkati disszidensnek”,
olyan kívülállónak, aki nem il-
leszthető be semmiféle konst-
ruált keretbe. Egy megszállott
ember reménytelen viaskodá-
sát követhetjük nyomon a Fra-
di vezetőivel, az elkapott já-
tékosokkal és a 2. szektor hir-
hedett hangadóival. Nagyon
kell szeretni a szakmát annak,
akit ennyi keresű tapasztalat
sem riaszt el a pályától.

A téma rendkívüli érdeklődés-
re tarthat számot. Nem vélet-
len, hogy rövid idő alatt a
könyv bestseller lett, az egyetér-
tő fogadtatás mellett nem kevés
dühödt ellenérzést indukálva.

Tausz Anikó

Asztrológia

Baktay Ervin dr.:
A csillagfejtés könyve
Reprint. Kairosz-Könyvfakasztó,
350 oldal, 1990 Ft

A tömegszórakoztatás alkati-
részévé lett butuska horosz-
kópmagyarázatok korában
megnyugtató újraolvasni az
1963-ban elhunyt, méltatlanul
hátterbe szorított orientalista
asztrológiai kalauzát, amely-
ből fél évszázad alatt tankönyv
lett. Nemcsak azért színvonal-
as ez a mű, mert logikusan
van szerkesztve, előadásmódja
pedig feltűnően világos és
gondolatgazdag. Egy dolog-
ban talán vitatkozni lehet vele.
Abban, hogy az egyház soha-

sem ítélte el a jövődölést a
csillagok állásából.

A tizenhetedik században
ugyanis, mikor az asztrológu-
sok a kelletténél agresszívebbek
lettek, egy német nyelvű mün-
cheni kiadvány „gonosz ellen-
ségeknek” bélyegezte őket.
Azokat, akik hisznek nekik, ar-
ra ítélné, hogy „az emberi nem
minden társaságából elüldöz-
tessenek”. Később a vallás meg
a színvonalas asztrológia meg-
fért egymással. Mindkettő a
szellem szférájában működött.
(Nem úgy, mint közös ellensé-
gük, a türelmetlen vulgármate-
rializmus.) Abban is hasonlítá-
nak, hogy egyaránt elismerik a
szabad akarat érvényesülésé-
nek lehetőségét. Bízunk benne,
hogy eszméik, illetve felfo-
gásuk nem bénítja meg az em-
berek kezdeményező készsége-
t. Nem teszi őket fatalisták-
ká, mint az iszlám a maga hí-
veit. Ellenkezőleg: serkenti
őket: segíti életvezetésükben.

Baktay is szembeszáll az ön-
átadó tehetetlenkedéssel. A
személyre szabott horoszkó-
pot iránytűnek tekinti. Megfe-
lelő használata bizonyos mér-
télig kiszámíthatóvá teszi jö-
vőnket. Ha jól értelmezzük
akár tudományosnak is nevez-
hető eredményeit, módosítha-
tunk a valószínű eseménye-
ken. Sőt meg is előzhetjük
ugyanezeket, nehogy veszé-
lyessé váljanak számunkra. „A
horoszkóp a tendenciákat mu-
tatja – figyelmeztet a szerző –,
hogy lássuk, milyen hajlamok
és adottságok élnek bennünk...
Az önismeret és önfejlesztés
újtán valóban ki-ki sorsának
kovácsa lehet.”

Egy másik megjegyzése arra
utal, hogy az érdemi asztroló-
gia ellentétben van a köznapi
gondolkodás laposságával. A
lelkiismeretes asztrológustól
nem lehet megtudni, mikor üt-
jük meg a főnyereményt. Még
kevésbé, hogy mikor halálo-
zunk el. A komoly szakköny-
vek nem alkalmasak efféle kí-
váncsiskodás kielégítésére. Tá-
jékoztató értékük azzal jár
együtt, hogy az oktondiakat
rádöbbenti felületességükre,
tudatlanságukra.

(iszlai)

Latin nyelvű irodalmi és történelmi szövegkiadások
Bibliotheca Scriptorum Medii Recentisque Aevorum (1930–1946)
Redigit Ladislaus Juhász

Juhász László, a szegedi egyetem professzora a két világháború között, 1930-ban kezdte el ennek a sorozatnak a megjelentetését, és utolsó köteteit már háborús évek alatt, illetve közvetlenül utána, 1945–1946-ban adta ki.

A sorozat a XII–XIII. századtól a XVI–XVII. századig tartó időszakot öleli fel Anonymustól Istvánffy Miklósig, latin nyelven író szerzők műveit tartalmazva az eredeti nyelvén, vagyis latinul. A magyar irodalomból és történelemből ismert humanisták írásai mellett a sorozatban megjelentek nemzetközileg jelentős olasz, cseh, német humanisták művei is, de kevésbé ismert szerzők alkotásai is szerepelnek a sorozatban. Egyes kötetek első és egyetlen kiadásuk levéltárban őrzött szövegeknek, a többi kötet ritka és értékes korabeli kiadványok alapján jelent meg. A köteteket szerkesztőik a forráskiadványokban szokásos módon jelentették meg: a szerző életrajza, a szöveg könyvszerkezeti sorsa, lelőhelyei, ahol szükséges névmutató és függelékek teszik teljessé a filológiai pontos közreadást.

XII–XIII.

1. P. magister, quondam Bele regis Hungarie notarius (vulgo Anonymus dictus), **Gesta Hungarorum**. Ed. L. Juhász, 1932. VIII+100 p. cum imagine folii primi codicis phototypica. 240 Ft

XV.

2. Barius, Nicolaus –Kostolan, Georgius Polycarpus de – Hungarus, Simon – Zagabriensis, Georgius Augustinus, **Reliquiae**. Ed. L. Juhász, 1932. VI+24 p. 120 Ft

Bonfinis, Antonius de, **Rerum Ungaricarum Decades** in IV tomis. Ed. I. Fögel- B. Iványi – L. Juhász

3. Tomus I. – Decas I. Cum introductione et III. reproductionibus codicum phototypicis. 1936. LX+250 p. 400 Ft

4. Tomus II. – Decas II. 1936. XII+268 p. 400 Ft

5. Tomus III. – Decas III. 1936. XIV+268 p. 400 Ft

6. Tomus IV. Pars I. – Decas IV. et dimidia V. 1941. XII+300 p. 400 Ft

7. Bonfinis, Antonius, **Symposion de virginitate et publicita coniugali**. Ed. St. Apró, 1943. XXVI+256 p. 400 Ft

8. Callimachus Experiens, **Attila**. Accedunt opuscula Quinti Aemiliani Cimbriaci ad Attilam pertinentia. Ed. T. Kar-

dos, 1932. VI+28 p. 150 Ft

9. Corsinus, Amerigus, **Compendium in vitam Cosmi Medicis ad Laurentium Medicem**. Ed. L. Juhász, 1934. 34 p. 160 Ft

10. Cortesius, Alexander, **De laudibus bellicis Matthiae Corvini Hungariae regis**. Ed. I. Fögel, 1934. VI+34 p. 180 Ft

11. Galeottus, Martius Narniensis, **Carmina**. Ed. L. Juhász, 1932. VIII+28 p. 160 Ft

12. Galeottus, Martius Narniensis, **De egregie, sapienter, iocose dictis ac factis regis Mathiae ad ducem Iohannem eius filium liber**. Ed. L. Juhász, 1934. IV+47 p. 160 Ft

14. Galeottus, Martius Narniensis, **Invectivae in Franciscum Philelphum**. Ed. L. Juhász, 1932. IV+46 p. 160 Ft

15. Rabensteinensis, Iohannes, **Disputatio**. Ed. B. Ryba, 1942. V+40 p. 160 Ft

16. Seneca, Thomas, **Historia Bononiensis**. Qualiter Galeatius Marescottus eques extraxit Hannibalem Bentevolum de carceribus et reliqua per utrunque gesta. Carmen epicum. Ed. I. Fögel, 1932. V+68 p. 200 Ft

XV–XVI.

17. Andronicus, Tragurinus, Mattheus, **Epithalamium in nuptias Vladislai Pannoniarum et Boemiae regis et Annae Candaliae**. Ed. L. Juhász, 1933. 18 p. 100 Ft

18. Canter Frisius, Iacobus, **Rosa Rosensis**. Ed. B. Ryba, 1938. 36 p. 160 Ft

19. Celtis Protucius, Conradus, **Libri odarum quattour-Liber epodon-Carmen saeculare**. Ed. F. Pindter, 1937. VI+138 p. 240 Ft

20. Celtis Protucius, Conradus, **Ludi scaenici** (Ludus Dianae-Rhapsodia.). Ed. F. Pindter, 1945. X+32 p. 120 Ft

21. Celtis Protucius, Conradus, **Oratio in gymnasio in Ingelstadio publice recitata. Cum carminibus ad orationem pertinentibus**. Ed. Io. Rupprich, 1932. VI+20 p. 120 Ft

22. Celtis Protucius, Conradus, **Quattor libri amorum secundum quattour latera Germaniae-Germania generalis. Accedunt carmina aliorum ad libros amorum pertinentia**. Ed. F. Pindter, 1934. VI+128 p. 240 Ft

23. Fontius Florentius, Bartholomaeus, **Carmina**. Ed. I. Fögel – L. Juhász, 1932. VI+34 p. 150 Ft

24. Fontius Florentius, Bartholomaeus, **Epistolarum libri III**. Ed. L. Juhász,

1931.X+81 p. 180 Ft

25. Hassensteinius baro a Lobkowitz, Bohuslaus, **Epistolae. Accedunt epistolae ad Bohuslaum scriptae**. Ed. A. Potucek, 1946. LII+180 p. 300 Ft

26. Hassensteinius baro a Lobkowitz, Bohuslaus, **Scripta moralia-Oratio ad Argentinenses-Memoria Alexandri de Imola**. Ed. B. Ryba, 1937. VI+40 p. 160 Ft

27. Naldis Florentinus, Naldus de, **Elegiarum libri III ad Laurentium Medicem**. Ed. L. Juhász, 1934. VI+108 p. 180 Ft

28. Naldis Florentinus, Naldus de, **Epigrammaton liber**. Ed. A. Persona, 1943. IX+72 p. 180 Ft

30. Verinus Florentinus, Ugolinus, **Panegyricon ad Ferdinandum regem et Isabellam reginam Hispaniarum de Saracena Baetidos gloriosa expugnatione**. Ed. I. Fögel – L. Juhász, 1933. IV+40 p. 150 Ft

XVI.

31. Corvinus, Elias, **Ioannis Hunniadae res bellicae contra Turcas**. Carmen epicum. Ed. O. Sárkány, 1937. 36 p. 120 Ft

32. Cybeleius Varasdiensis, Valentinus, **Opera** (carmina et Opusculum de laudibus et vituperio vini et aquae). Ed. M. Révész, 1939. VI+60 p. 200 Ft

33. Frankfordinus Pannonius, Bartholomeus, **Opera, quae supersunt**. Ed. A. Vargha, 1945. X+28 p. 120 Ft

34. Olahus, Nicolaus, **Carmina**, Ed. I. Fögel – L. Juhász, 1934. IV+52 p. 200 Ft

35. Olahus, Nicolaus, **Hungaria – Athila**. Ed. C. Eperjessy – L. Juhász, 1938. VII+108 p. 300 Ft

36. Stretzinger, Thomas, **Oratio de divo Leopoldo III Austriae marchione in universitate Vindobonensi habita**. Ed. H. Maschek, 1934. 16 p. 100 Ft

37. Taurinus Olomucensis, Stephanus, **Stauromachia, id est Cruciatorum servile bellum** (Servilis belli Pannonici libri V). Ed. L. Juhász, 1944. XXI+89 p. 250 Ft

38. Wrancius Sibenicensis Dalmata, Antonius, **Expeditionis Solymani in Moldaviam et Transsylvaniam libri duo. De situ Transsylvanicae, Moldaviae et Transalpiniae liber tertius**. Ed. C. Eperjessy, 1944. XX+82 p. 200 Ft

XVI–XVII.

39. Istvanffy, Nicolaus, **Carmina**. Ed. I. Holub – L. Juhász, 1935. XIII+64 p. 200 Ft

A könyvek megrendelhetők, megvásárolhatók a
Parnasszus Antikváriumban:
 1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 50. Telefon/fax: 311-604

Megjelent könyvek

2000. szeptember 8–21.

A

- Adams, Douglas:** A lélek hosszú, sötét teadélutánja. N & N Kvk. (Möbius)
ISBN: 963-9229-03-2 fűzött: 990 Ft
- A droggkérdésről – őszintén.** B+V Lap- és Kvk. (Képzett beteg könyvek)
ISBN: 963-7746-50-1 fűzött: 1290 Ft
- Aisopos:** Állatmesék. Szukits. (Meglepetés könyvek)
ISBN: 963-9278-58-0 kötött: 1190 Ft
- Államéletrajzok.** Aristoteles, Herakleides, Lembos, Pseudo-Xenophon, Xenophon, Kritias és Herodes Attikos írásai a görög államokról. 2. jav. kiad., Osiris. (Osiris könyvtár)
ISBN: 963-379-367-X fűzött: 980 Ft
- A Magyar Iparművészeti Főiskola a Typo-grafikai Tanszék megalakulása óta készült kis példányszámú kiadványok.** Borda Antikvárium.
ISBN: 963-8006-04-8 fűzött: 1500 Ft
- A magyarországi boszorkányság forrásai.** 2.
ISBN: 963-506-332-6 fűzött: 4500 Ft
- A menopausa időszere kérdései.** B+V Lap- és Kvk.
ISBN: 963-7746-44-7 fűzött: 2490 Ft
- Aniszi Kálmán:** Magyar sorskérdések Erdélyben. Tanúságtevők. 2. köt., Kairosz.
ISBN: 963-9302-17-1 fűzött: 1500 Ft
- Aniszi Kálmán:** Mintha már virradna. Feljegyzések nehéz időkről. Közdot.
ISBN: 963-552-349-1 fűzött: 950 Ft
- Antalfy István:** Ennyi.... Versek. Háziiny.
ISBN: 963-86000-3-9 fűzött: 900 Ft
- Asztalos Miklós:** II. Rákóczi Ferenc és kora. Pallas Stúdió – Attraktor.
ISBN: 963-9207-33-0 kötött: 3850 Ft
- Az Európai Unió szociális dimenziója.** Szociális és Családügyi Min.
ISBN: 963-00-3854-4 kötött: 3500 Ft

- Az ezeregyéjszaka meséi.** 4. 462-624. éjszaka. Atlantisz.
ISBN: 963-9165-17-4 kötött: 2900 Ft
- Az új demokrácia önkormányzati vezetői.** Tanulmányok. MTA PTI. (Helyi hatalom – helyi politika 3.)
ISBN: 963-9218-43-X fűzött: 900 Ft

B

- Bajkán László:** Seven ate nine. Angol középfokú nyelvi tesztek. Black & White.
ISBN: 963-9125-68-7 fűzött: 550 Ft
- Bajótról, mindenkinél.** Tanulmányok, naplók, visszaemlékezések. Önkormányzat.
ISBN: 963-00-3928-1 fűzött: 1493 Ft
- Balogh Margit:** Murga. Önkormányzat.
ISBN: 963-00-4164-2 fűzött: 300 Ft
- Bányai János:** Mit viszünk magunkkal? Tanulmányok, kritikák. Forum.
ISBN: 86-323-0505-0 fűzött: 1200 Ft
- Barclay, Tessa:** A Tramont család. 1. Nicole. Bastei Budapest. (Mona Lisa könyvek)
ISBN: 963-296-412-8 fűzött: 1195 Ft
- Barcs János:** Előkerült versek. Válogatás. Uránusz.
ISBN: 963-9304-01-8 fűzött: 933 Ft
- Barrett, Jim – Williams, Geoff:** Teszteld önmagadat! Karrierkalauz. Jószöveg Műhely.
ISBN: 963-9134-36-8 fűzött: 1250 Ft
- Bart István:** Ungarn. Land und Leute. Ein kleines Konversationslexikon der ungarischen Alltagskultur von István Bart. Corvina.
ISBN: 963-13-4937-3 fűzött: 2800 Ft
- Beke Mária – Bubcsóné Hornyák Klára:** Játék a papírral. M. Kvk. Klub.
ISBN: 963-547-231-5 kötött: 1650 Ft

- Belaïsch, Jean – Kervasdoué, Anne de:** Férfiak egészségkönyve. Kosuth.
ISBN: 963-09-3958-4 kötött: 4500 Ft
- Bender György:** Gyermekláb, gyermekcipő. Golden Book.
ISBN: 963-9275-05-0 fűzött: 1980 Ft
- Benedek Pál:** Benedek Pál válogatott írásai. Eked K.
ISBN: 963-9218-43-X fűzött: 2300 Ft
- Bereznai Gyula matematikai emlékei.** 1991–1999. Besenyei.
ISBN: 963-9130-71-0 fűzött: 717 Ft
- Bertóthyné Véghvári Erzsébet:** Gyorsírási fogalomgyűjtemény. Besenyei.
ISBN: 963-9218-43-X fűzött: 433 Ft
- Birfa, Ghanshyam Singh – Hemlin, Colette:** A mágnesterápia alapjai. Édesvíz.
ISBN: 963-528-430-6 kötött: 1350 Ft
- Boda S. Gitta:** A lustaság fél egészség.... Magánkiad.
ISBN: 963-640-661-8 kötött: 1334 Ft
- Bodnár Erzsébet:** Oroszország a 18–19. században. Tanulmányok. Hungarovox.
ISBN: 963-9292-07-9 fűzött: 990 Ft
- Borsa Gedeon:** A régi nyomtatványok anyaga. Borda Antikvárium.
ISBN: 963-9292-07-9 fűzött: 400 Ft
- Brega, Isabella:** Egyiptom. Gabo. (A világ legszebb helyei)
ISBN: 963-8009-39-X kötött: 4690 Ft
- Brown, Pam:** Ajándék a világ legjobb Apukájának. Helen Exley ajándékkönyve. Alexandra.
ISBN: 963-367-716-5 kötött: 1190 Ft
- Brown, Sandra:** Texas! Lucky. M. Kvk. Klub.
ISBN: 963-547-207-2 kötött: 1390 Ft
- Bühne, Wolfgang:** Barátság, szerelem, szexualitás és Jézus Krisztus követése. Evangéliumi K.
ISBN: 963-9209-07-4 fűzött: 450 Ft

C

- Calabro, Corrado:** A feladó ismeretlen. Versek olasz és magyar nyelven. Széphalom Kvműhely.
ISBN: 963-9028-78-9 fűzött: 980 Ft
- Cartland, Barbara:** Táncolj át a szívenem. Gold Book.
ISBN: 963-9019-84-4 kötött: 999 Ft
- Cole, Martina:** Veszélyes hölgy. Alexandra.
ISBN: 963-367-804-8 kötött: 1980 Ft
- Courths-Mahler, Hedwig:** Az örökség. Bastei Budapest. (Hedwig Courths-Mahler regényei)
ISBN: 963-296-396-2 fűzött: 598 Ft

Cs

- Csáktornyai Ferenc:** Az élő angol nyelv. 1. köt., Nesztor.
ISBN: 963-7790-91-8 fűzött: 980 Ft
- Csáktornyai Ferenc:** Az élő angol nyelv. 2. köt., Nesztor.
ISBN: 963-7790-93-4 fűzött: 980 Ft
- Csáktornyai Ferenc:** Az élő angol nyelv. 3. köt., Nesztor.
ISBN: 963-7790-94-2 fűzött: 980 Ft
- Csákvári József:** Bibliai témák az európai művészetben. 1., Könyvesház.
ISBN: 963-225-047-8 fűzött: 890 Ft
- Csákvári József:** Bibliai témák az európai művészetben. 2., Könyvesház.
ISBN: 963-225-050-8 fűzött: 850 Ft
- Csinád magad!** Barkácsolók mindentudó kézikönyve. 2. jav. kiad., M. Kvk. Klub
ISBN: 963-547-132-7 kötött: 3900 Ft

D

- D'Aste, Michele:** Michele D'Aste naplója Budavár 1686. évi ostromáról és felszabadításáról. Corvina.
ISBN: 963-13-4912-8 fűzött: 2200 Ft
- Déli harangszó.** Tanulmányok a pá-

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Kedves Olvasónk!

Azt javasoljuk Önnek: fizessen elő lapunkra! Sokféle terjesztési módszert kipróbáltunk, és meg kellett állapítanunk, hogy egyik sem vetekszik az előfizetés módszerével, mert az előfizetés – a legkényelmesebb, ugyanis a kézbesítő az Ön otthonába juttatja el a lapot, – a leggyorsabb, mert a megjelenő lapszámokat az árusítás megkezdésével egyidejűleg kapja kézhez,

MEGRENDELÉS

Megrendelem a Könyvet 1 évre 2880 Ft előfizetési díjért. Kérem, küldjenek postai csekket az előfizetési díj befizetéséhez.

NÉV.....

CÍM.....

.....

– a legbiztosabb, mert véletlenül sem marad ki egy lapszám a sorozatból,
– a legkedvezőbb, mert az előfizetők kedvezményes áron kapja a lapot.
Sokat emlegetett adat, hogy Magyarországon évente kb. 9000 különböző könyv jelenik meg, a tankönyveket nem számítva, de nem mindenki gondol bele abba, hogy ez átlagosan óránként egy, napi 24, heti 168 könyv megjelenését jelenti. Nagyon nagy szám ez, ennyi könyvújdonosság között az eligazodás már nem lehetséges segítség nélkül, és ez a segítség a Könyvhét. Legyen Ön is rendszeres olvasónk, barátunk, előfizetőnk, fizesse elő lapunkat, hogy naprakészen tájékozott lehessen a kulturális élet egy jelentős területén, a könyvek világában.

A Könyvet megrendelheti a szerkesztőség címén:

1114 Budapest, Kanizsai utca 41. levélben vagy az itt található kitöltött, kivágott megrendelőszelvényen, vagy faxon a 466-0703 telefonszámon.

ban avagy Játszva is felrészítheti angoltudását. Európa. ISBN: 963-07-6870-4 kötött: 1600 Ft

Lansburgh, Werner: Vizionlátás New-seeval. Meet your lover to brush up your English. Európa. ISBN: 963-07-6790-2 kötött: 1600 Ft

Lázár A. Péter – Varga György: Angol – magyar kézikönyvtár. Aquila. (SzóTér könyvek) ISBN: 963-679-125-2 kötött: 3500 Ft

Lázár A. Péter: Új angol nyelvtan. 2. kiad., Helikon. (Helikon nyelviskola) ISBN: 963-208-570-1 fűzött: 1200 Ft

Lélekgyógyászatról jelképekben. Balassi. ISBN: 963-506-351-2 fűzött: 2000 Ft

Levél, író, irodalom. A levéltudomány történetéről és elméletéről. PPKE BTK. (Pázmány irodalmi műhely: tanulmányok / a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar Irodalomtudományi Intézetének sorozata 1.) ISBN: 963-9296-15-5 fűzött: 1680 Ft

Lurz Gerda: A 100 legjobb fogókürrés finomság. Mindennapi és különleges recept nemcsak inyeneknek. STB Kv. ISBN: 963-03-6769-6 fűzött: 225 Ft

Lurz Gerda: A 100 legjobb házi savanyúság. Mindennapi és különleges recept nemcsak inyeneknek. Sajgó. ISBN: 963-9266-00-0 fűzött: 225 Ft

Lurz Gerda: A 100 legjobb kínai recept. Mindennapi és különleges recept nemcsak inyeneknek. Sajgó. ISBN: 963-9266-15-9 fűzött: 225 Ft

Lurz Gerda: A 100 legjobb palacsinta. Mindennapi és különleges receptek nemcsak inyeneknek. STB Kv. ISBN: 963-9266-15-9 fűzött: 220 Ft

Lurz Gerda: A 100 legjobb recept szabadtűzön. Mindennapi és különleges recept nemcsak inyeneknek. STB Kv. ISBN: 963-9266-15-9 fűzött: 220 Ft

Lurz Gerda: A 100 legjobb sajtó recept. Mindennapi és különleges recept nemcsak inyeneknek. Sajgó. ISBN: 963-03-6765-3 fűzött: 225 Ft

Lurz Gerda: A 100 legjobb túró recept. Mindennapi és különleges recept nemcsak inyeneknek. Sajgó. ISBN: 963-9266-15-9 fűzött: 225 Ft

M

Maalouf, Amin: Szamarkand. Európa. ISBN: 963-07-6809-7 kötött: 1800 Ft

Mackonochie, Alison: Terhesség és csecsemőápolás. Mit? mikor? hogyan? Alexandra. ISBN: 963-367-689-4 kötött: 5990 Ft

Magyarország kisértői. 1/6. Baranya megye. Zengőaljja. CEBA-Hungary. ISBN: 963-9089-77-X kötött: 2000 Ft

Major Jenő: Emléktörédek. Visszaemlékezés az 1944. március és 1945. július közötti háborús eseményekre. Petit Real – Hadtört. Lvt.(Hadtörténelmi levéltári kiadványok) ISBN: 963-9267-03-1 fűzött: 1200 Ft

Major-Zala Lajos: Hogy hívnak, ember? Új versek. Árgus. SMIKK. ISBN: 963-9102-27-X fűzött: 1000 Ft

Majthényi Anna: Majthényi Anna le-

vezése. Madách Irod. Társ.(Madách könyvtár 18.) ISBN: 963-85991-2-X fűzött: 1867 Ft

Mandy, Judith K. – Pardoe, James: Pénzszerezés kulturális célokra. MMI. (Művelődés, műhely, információ 1/3) ISBN: 963-651-431-3 fűzött: 2000 Ft

Marcus Aurelius: Elmélkedések. Kossuth. ISBN: 963-09-4191-0 fűzött: 998 Ft

Maren, Fabian: Fonott karkötők. Cser K. (Színes ötletek 2000/10.) ISBN: 963-9327-05-0 fűzött: 547 Ft

Marfás, Javier: Holnap a csatában gondolj rám. Európa. ISBN: 963-07-6832-1 kötött: 1800 Ft

Martos Renáta – Bera Károly: Emberei test. Graph-Art. (Tudorka könyvek) ISBN: 963-9325-02-3 kötött: 1290 Ft

Marta Balázs: White boy blues. A fekete zene fehér mesterei. Periferic Records. ISBN: 963-00-3373-9 fűzött: 2500 Ft

Mary Jones és Bibliája. Hogyan jött létre a világ első bibliatársulata? Evangéliumi K. ISBN: 963-9209-49-X fűzött: 300 Ft

McEwan, Ian: Geometria. Novellák. Sclar – JAK.(JAK világirodalmi sorozat) ISBN: 963-9193-38-0 kötött: 1500 Ft

Menekült-rapszódia. Lengyelek Magyarországon 1939–1945: emlékiratok a bujdosás éveiből. Széphalom Kvműhely. ISBN: 963-9028-77-0 kötött: 3500 Ft

Metil, Luana – Townsend, Jace: A karate története. Gulliver. ISBN: 963-9232-08-4 kötött: 1980 Ft

Microsoft Windows ME lépésről lépésre. Szak K. ISBN: 963-9131-27-X fűzött: 3800 Ft

Moldova György: Belül. 1. köt., Urbis Kvk. ISBN: 963-9291-06-4 kötött: 2500 Ft (1–2. köt.)

Moldova György: Kívül. 2. köt., Urbis Kvk. ISBN: 963-9291-06-4 kötött:

Molnár Tamás: Én, Symmachus; Lélek és gép. Európa. ISBN: 963-07-6824-0 kötött: 1600 Ft

Moore, Robert J.: Időtlen csodák. Lenyűgöző utazás a világ természeti szépségei között. Alexandra. ISBN: 963-367-747-5 kötött: 9980 Ft

Móricz Zsigmond: Állatmesék. 5. kiad., Papirusz Book. ISBN: 963-85710-5-5 kötött: 998 Ft

Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalál. 1. Talantum.(Millenniumi könyvtár 92.) ISBN: 963-379-067-6 kötött: 1180 Ft (1–2. köt.)

Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalál. 2. Talantum.(Millenniumi könyvtár 93.) ISBN: 963-379-068-4 kötött: 1180 Ft (1–2. köt.)

Morrison, Andrew P.: A szegénykezés. Okok, tünetek, gyógymódok. Fiesta – Saxum.(EQ) ISBN: 963-9258-00-8 963-9084-89-1 kötött: 1490 Ft

N

Nádudvari Anna: Magyarok istene. Regény. Kairosz. ISBN: 963-9302-23-6 fűzött: 1580 Ft

Nagy Péter Tibor: Járszalag és aréna. Egyház és állam az oktatáspolitikai erőterében a 19. és 20. századi Magyarországon. Új Mandá-

tum. ISBN: 963-9158-87-9 fűzött: 2680 Ft

Nagy Teréz: Műelemzések logikusan. 3. Item.(Vázlat helyett diákoknak) ISBN: 963-85955-3-1 fűzött: 1167 Ft

Nagy Teréz: Műelemzések logikusan. 4. Item.(Vázlat helyett diákoknak) ISBN: 963-85955-4-X fűzött: 1167 Ft

Nagy zenetörténet 1/2. Párizs a század elején. Babits K. fűzött: 1667 Ft + CD és hangkazetta

Nagy zenetörténet 1/3. Párizs a század elején. Babits K. fűzött: 1667 Ft + CD és hangkazetta

Nagy zenetörténet 1/4. Párizs a század elején. Babits K. fűzött: 1667 Ft + CD és hangkazetta

Nagy zenetörténet 1/1. Párizs a század elején. Babits K. fűzött: 1667 Ft + CD és hangkazetta

Német költők antológiája. M. Kvk. (Klub klasszikusok.) ISBN: 963-547-198-X kötött: 2900 Ft

Néret, Gilles: Gustav Klimt, 1862–1918. Vince. ISBN: 3-8228-6484-6 fűzött: 1795 Ft

Nesbit, Roy Conyers – Van Acker, Georges: Rudolf Hess. Mítosz és valóság. Gulliver. ISBN: 963-9232-04-1 kötött: 1490 Ft

Niederhauser Emil – Kamenskij, Aleksandr: Mária Terézia. Pannonic. (Fekete-fehér) ISBN: 963-9252-14-X kötött: 1990 Ft

Nők egészsége. Jászóveg Műhely.(Családi zsebkönyvtár) ISBN: 963-9134-37-6 fűzött: 1490 Ft

Nowinsky László: Fénycsapdázás. Savaria Univ. Press. ISBN: 963-8275-87-1 fűzött: 3167 Ft

NY

Nyerges Julianna: Olasz nyelvkönyv. Úton a nyelvvizsgához. Anno. ISBN: 963-375-116-0 fűzött: 575 Ft

O

Ófry, Dan: Egy évszázad tanúja. A Dr. Hermann Dezső-dosszié. Aranymetszés K. ISBN: 963-86098-0-X kötött: 2500 Ft

Oláh András: Szilánkok. Kráter Műhely Egyes. ISBN: 963-9195-27-8 fűzött: 600 Ft

Oravec Imre: Oravec Imre válogatott költeményei. Unikornis.(A magyar költészet kincsestára 91. köt.) ISBN: 963-427-409-9 kötött: 2900 Ft

Ötven nagyon fontos "gyerekkönyv". Műismertetések és műelemzések. 2. kiad. Pannonic. ISBN: 963-9252-19-0 kötött: 1790 Ft

P

Paczolay Gyula: Ezér magyar közmondás és szólás. Angol, észt, finn és német fordítással: diákoknak és nyelvtanulóknak is. Bárczi Géza Értéktörző Kiejtési Alapítvány. ISBN: 963-00-3706-8 fűzött: 1098 Ft

Parrot, Hanna: Gyógynövények és gyógyteák. Merlin Agency Book. ISBN: 963-9085-18-9 fűzött: 298 Ft

Parrot, Hanna: Kézkontroll. Reflexológia mindenkinek. Merlin Agency Book. ISBN: 963-9085-56-1 fűzött: 298 Ft

Parrot, Hanna: Talpkontroll. Reflexo-

lógia mindenkinek. Merlin Agency Book. ISBN: 963-9085-03-0 fűzött: 298 Ft

Pest és Buda régi látképei és egyéb ritkaságok. Skultúty Csaba gyűjteménye: ajánlójegyzék. Borda Antikvárium.(Műgyűjtő magyarok 1.) fűzött: 3000 Ft

Piackutatás. Műszaki Kvk. ISBN: 963-16-3064-1 kötött: 4290 Ft

Pines, Ayala Malach: A féltékenységek. Okok, tünetek, gyógymódok. Fiesta – Saxum. (EQ) ISBN: 963-8133-99-6 963-9084-88-3 kötött: 1690 Ft

Pintér Zoltán: Words in use. Szókincsbővítő feladatok közép- és felsőfokon.Helikon.(Helikon nyelviskola) ISBN: 963-208-576-0 fűzött: 1200 Ft

Pokorny Hermann: Emlékeim. A láthatatlan hírszerző. Petit Real – Hadtört. Lvt.(Hadtörténelmi levéltári kiadványok) ISBN: 963-9267-03-1 kötött: 1500 Ft

Pomogáts Béla: Leletmentés. Tanulmányok és kritikák erdélyi írók műveiről. Közdok. ISBN: 963-552-347-5 fűzött: 950 Ft

Porrajmos. E Roma seron, kon perdal zhuvinde = roma holocaust túlélők emlékeinek = recollections of roma holocaust survivors. RSK.(Roma Sajtóközpont könyvek 2.) ISBN: 963-00-3889-7 fűzött: 1167 Ft

Pozzoli, Milena Ercole: A Loire menti kastélyok. Gabo.(A világ legszébb helyei) ISBN: 963-8009-21-7 kötött: 4690 Ft

Psalmus Hungaricus. Százharminchárom magyar vers. Berzsenyi Irod. és Műv. Társ. ISBN: 963-8440-15-5 kötött: 2000 Ft

Pusztai János: Nagy álomkönyv. 1. köt., Összmagyar Test. ISBN: 963-00-4055-7 fűzött: 1980 Ft

R

Receptek asztali és kerti grillezéshez. Alexandra.(Egyszerűen jó) ISBN: 963-367-622-3 fűzött: 499 Ft

Rekviem. Fantasy antológia. Cherubion.(Cherubion fantasy exkluzív 39.) ISBN: 963-9110-92-2 kötött: 1198 Ft

Remmers, Arend: Istenfélően élni és a hitet megtartani. A Timóteushoz írt első és második levél magyarázata. Evangéliumi K. ISBN: 963-9209-43-0 fűzött: 750 Ft

Riemann, Fritz: A szorongás alapformái. Háttér.(Lélek kontroll) ISBN: 963-8128-51-8 fűzött: 880 Ft

Rivers, Francine: Skarlátvörös fonal. Joker X. ISBN: 963-858-986-8 kötött: 1490 Ft

Rónai Mihály András: A késdbáló főműve. Versek 1932–1985. Háttér. ISBN: 963-8128-78-X kötött: 1300 Ft

Rosati, Angela: Adománygyűjtési technikák itthon és külföldön. NI-OK. ISBN: 963-04-8166-9 fűzött: 900 Ft

Rózsa György: Öt évszázad pápai látképei. Jókai Vár. Kvt. ISBN: 963-00-2850-6 fűzött: 1430 Ft

Rózsai László: Magyar olimpiai lexikon. [s.n.] ISBN: 963-00-3483-2 kötött: 2900 Ft

S

Salamonné Huszty Anna: Jövőképes stratégiaalkotás. Kossuth.(VIP

/, Very Important Publications)
ISBN: 963-09-4194-5 kötött: 2980 Ft
Sargent, Carl – Gascoigne, Marc: Fekete madonna. Beholder. (Árnyvadász)
ISBN: 963-9047-64-3 fűzött: 898 Ft
Schmidt Egon – Bécsy László: Magyarország legszebb madarai. Anno.
ISBN: 963-9199-75-3 kötött: 1375 Ft
Sheldon, Sidney: Ha előlj a holnap. 2. kiad., I.P.C. Kvk.
ISBN: 963-635-183-X fűzött: 990 Ft
Sille István: Titkári kézikönyv. KJK-Kerszöv.
ISBN: 963-224-550-4 fűzött: 4480 Ft
Smith, Wilbur: Arany róka. Delej.
ISBN: 963-9124-28-1 fűzött: 1498 Ft
Somló Katalin – Tóth Timea: Schrittwaise 2. középaladónak. Nemz. Tankvk.
ISBN: 963-19-1006-7 fűzött: 940 Ft
Steel, Danielle: A sors kereke. 3. kiad. Maecenas.
ISBN: 963-9025-89-5 fűzött: 625 Ft
Steel, Danielle: Az esküvő. Maecenas.
ISBN: 963-203-023-0 fűzött: 849 Ft
Surányi László: Algebra. Testek, gyűrűk, polinomok. Typotex.
ISBN: 963-7546-61-8 fűzött: 1320 Ft

SZ

Szabó Magda: Ókút. Európa.
ISBN: 963-07-6811-9 kötött: 1300 Ft
Számítástechnikai szótár. Angol – magyar. Kossuth.
ISBN: 963-09-4102-3 fűzött: 895 Ft
Szántó György Tibor: Anglia története. 6. kiad., Maecenas Kv. – Talentum. (Maecenas történelem könyvek)
ISBN: 963-645-024-2 963-203-000-1 kötött: 1990 Ft
1000 kérdés, 1000 válasz. Alexandra.
ISBN: 963-8409-18-5 kötött: 1980 Ft
Szenteleky Kornél: Új lehetőségek – új köteleességek. 2. Drámák. Forum. (Hagyományaink 17.)
ISBN: 86-323-0502-6 kötött: 2000 Ft
Szentgróthy Mária, A.: Ölelő szavak. Nap Alapítvány.
ISBN: 963-00-2752-6 kötött: 1206 Ft
Szentiványi Ágnes – Bartáné Arany Edina: Angol nyelv alapfokon. 1. Holnap. (Nyelvvizsga-könyvek)
ISBN: 963-3463-91-2 fűzött: 1250 Ft
Szentkirályi Zoltán – Détsy Mihály: Az építészet rövid története. 1. köt., 5. kiad. Műszaki Kvk.
kötött: 5900 Ft (1-2. köt.)
Szentkirályi Zoltán – Détsy Mihály: Az építészet rövid története. 2. köt., 5. kiad., Műszaki Kvk.
kötött:
Szerelmes évek. Amerikai szerelmes versek. General Press. (Szép versek, szép köntösben)
ISBN: 963-9076-87-2 kötött: 598 Ft
Szilágyi Péter: Jogi alaptan. Osiris. (Osiris tankönyvek)
ISBN: 963-379-339-4 kötött: 2980 Ft
Szöke Anna: Elszaladt a kemence. Óvónők és szülők kézikönyve. Forum.
ISBN: 86-323-0503-4 fűzött: 1500 Ft
Szungyi László: Barátság és boldogság. Papi naplóból. Forum.
ISBN: 86-323-0504-2 fűzött: 800 Ft

T

Tamura, Nobujosi: Az Aikido átadása és etikettje. Szenzár. (Harcosok ösvényén)

ISBN: 963-85971-7-8 fűzött: 2400 Ft
Telemann, Georg Philipp: Hat szonáta. Két altfurulyára, fuvolára (hegedűre). Eötvös J. Kvk.
fűzött: 1251 Ft
Telemann, Georg Philipp: Kánon-szonáták körkánon. Két altfurulyára, fuvolára (hegedűre). Eötvös J. Kvk.
fűzött: 1251 Ft
Testbeszéd. Jószöveg Műhely. (Családi zsebkönyvtár)
ISBN: 963-9134-38-4 fűzött: 1250 Ft
Toró Elza: A 100 legjobb erdélyi jó falat. Mindennapi és különleges recept nemcsak ingyeneknek. Sajtó.
ISBN: 963-03-6758-0 fűzött: 225 Ft
Tótfalusi István: Ki kicsoda a Bibliában. 2. kiad. Anno.
ISBN: 963-9199-35-4 fűzött: 600 Ft
Tótfalusi István: Ki kicsoda az antik mítoszokban. Bőv. kiad., Anno.
ISBN: 963-9066-68-0 fűzött: 600 Ft
Tóth Imre Zoltán: Gazdasági – üzleti kasszótár. Magyar – angol, angol – magyar. 2. jav. és bőv. kiad., Kossuth.
ISBN: 963-09-4199-6 fűzött: 1200 Ft

U

Ujvári István: Számválaszos feladatok tehetségkutató és felvételi versenyeken. Észak-Pest M. Matematikai Tehetségfejlesztő. (Váci matematika könyvek 7.)
ISBN: 963-00-3569-3 fűzött: 476 Ft
Ünnepeink. Megújított tartalom – megújult forma: vers, forgatókönyv, mozgásművészet, zenei ajánlat mindazoknak, akik rendezvények lebonyolításával foglalkoznak. Petit Real.
ISBN: 963-9267-02-3 fűzött: 1480 Ft

V

Vanoyeke, Violaine: Rejtély Egyiptomban. Gold Book.
ISBN: 963-9248-39-8 kötött: 1398 Ft
Varga György – Lázár A. Péter: Magyar – angol kézisztár. Aquila. (SzóTér könyvek)
ISBN: 963-679-126-0 kötött: 3500 Ft
Vas Zoltán: 888 humoros aforizma. A szellemes elme értelmező szótára. Kheiron '97.
ISBN: 963-85790-6-4 fűzött: 450 Ft
Vigh Gábor: Peckes vára legendája. [Versek]. Item.
ISBN: 963-85955-7-4 fűzött: 334 Ft
Vine, W. E.: A rómaiakhoz írt levél. Tanítás, előírás, gyakorlat. Evangéliumi K.
ISBN: 963-9209-47-3 fűzött: 750 Ft
Vojnich Iván: Bermuda háromszeg. Kairosz.
ISBN: 963-9302-18-X fűzött: 1500 Ft
Vojnich Iván: Zuhatag. 5. kiad. Kairosz.
ISBN: 963-9302-21-X fűzött: 1500 Ft
Vörös György: Bolsevizmus a katedrán átélve. Pályám emlékezete, származásom, gyermekkorom, gondolataim a világ néhány dologáról. Szerző.
ISBN: 963-640-780-0 fűzött: 1333 Ft
Vörösmarty Mihály: Vörösmarty Mihály összes költeményei. Osiris. (Osiris klasszikusok)
ISBN: 963-379-361-0 kötött: 2800 Ft

W

Wass Albert: Jönnek; Ember az országút szélén. Mentor. (Wass Al-

bert életmű-sorozat)
ISBN: 973-8002-47-8 fűzött: 1120 Ft
Wetzel-Maessmanns, Sigrid: Vidám lámpások. [Szabásmintákkal]. Cser K. (Szines ötletek 2000/11.)
ISBN: 963-9327-06-9 fűzött: 547 Ft
Who's who: Ki kicsoda a világtörténelemben? [Bőv., átd. kiad.] Anno.
ISBN: 963-9199-12-5 fűzött: 725 Ft
Wynkoop, Stephen: Microsoft SQL server 7.0 kézikönyv. 1. köt., Kiskapu.
ISBN: 963-9301-01-9 fűzött: 8960 Ft (1-2.)
Wynkoop, Stephen: Microsoft SQL server 7.0 kézikönyv. 2. köt., Kiskapu.
ISBN: 963-9301-02-7 fűzött:

Z

Zalán Tibor: Fénykorlátozás. Ecotrend.
ISBN: 963-04-6766-6 fűzött: ajándék
Zeff, Robbin – Aronson, Brad: Reklám az Interneten. Geomédia. (Marketing és kommunikáció)
ISBN: 963-7910-73-5 fűzött: 4800 Ft

Zentai László: Számítógépes térképészet. A számítástechnika alkalmazása a térképészetben: egyetemi tankönyv. ELTE Eötvös K.
ISBN: 963-463-317-X fűzött: 5499 Ft

ZS

Zsipp-zsupp. Gyermekdalok kicsiknek. Kertek 2000.
ISBN: 963-85888-1-0 kötött: 1650 Ft

Az összeállítás a Könyvtárellátó Közhasznú Társaság információs rendszere alapján készült. A felsorolt könyveket a Könyvtárellátó már felajánlotta megvásárlásra a könyvtáraknak, ill. megrendelhetők a társaság home lapján (www.kello.hu).

A legnagyobb választék A LÍRA ÉS LANT RT. BOLTJAIBAN

Internet: www.lira.hu, E-mail: lira@lira.hu

<p>SZAKKÖNYVÁRUHÁZAK Infotéka Könyvesbolt 1088 Budapest, Rákóczi út 27/b Telefon/fax: 338-2739 E-mail: muszaki.konyvaruhaz@lira.hu Iskolacentrum 1051 Budapest, Október 6. u. 9. Telefon: 332-5595 Fax: 311-1876 Mediprint Könyvesbolt 1053 Budapest, Múzeum krt. 17. Telefon: 317-4948, fax: 484-0023 E-mail: mediprint@lira.hu Műszaki Könyvruház 1061 Budapest, Liszt Ferenc tér 9. <i>Hermész Díjas Könyvesbolt</i> Telefon: 342-0353 Fax: 342-1317 E-mail: muszaki.konyvaruhaz@lira.hu Technika Könyvesbolt 1114 Budapest, Bartók Béla út 15. Telefon/fax: 466-7008</p> <p>MINDEN AMI ZENE Kodály Zoltán Zeneműbolt, Antikvárium és Hangszerbolt 1053 Budapest, Múzeum krt. 21. Telefon/fax: 317-3347 E-mail: kodaly@lira.hu Rózsavölgyi és Társa Zeneműbolt <i>Hermész Díjas zenemű- és könyvesbolt</i> 1052 Budapest, Szervita tér 5. Telefon: 318-3502, fax: 318-3500 E-mail: rozsavolgyi@lira.hu</p> <p>MAGVETŐ HÁLÓZAT 3300 Eger Bajcsy-Zs. u. 2. Telefon/fax: 36/312-039 9021 Győr Arany János u. 3. Telefon/fax: 96/319-760 2000 Szentendre Fő tér 5. <i>Hermész Díjas könyvesbolt</i> Telefon/fax: 26/311-245</p>	<p>3900 Szerencs Rákóczi út 82. Telefon: 60/306-791, fax: 47/362-631</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p>FÓKUSZ KÖNYVÁRUHÁZAK</p> <p>1072 Budapest, Rákóczi út 14. <i>Hermész Díjas könyvesbolt</i> Telefon: 268-1103, fax: 267-9789 E-mail: fokusz.budapest@lira.hu 4026 Debrecen Hunyadi u. 8-10. <i>Hermész Díjas Könyvesbolt</i> Telefon: 52/ 322-237 Fax: 52/416-091 E-mail: fokusz.debrecen@lira.hu 3530 Miskolc Széchenyi u. 7. Telefon/fax: 46/348-496 E-mail: fokusz.miskolc@lira.hu 7620 Pécs Jókai u. 25. <i>Hermész Díjas könyvesbolt</i> Telefon: 72/312-825, fax: 72/314-988 E-mail: fokusz.pecs@lira.hu 6720 Szeged Tisza L. krt. 34. <i>Hermész Díjas könyvesbolt</i> Telefon/fax: 62/420-624 E-mail: fokusz.szeged@lira.hu</p> <div style="text-align: center;"> <p style="margin: 0;">k ö n y v á r u h á z</p> <p style="margin: 0;">www.fokuszonline.hu</p> <p style="margin: 0;">e-mail: info@fokuszonline.hu</p> <p style="margin: 0;">kék szám: 06-40FOKUSZ [365879]</p> </div>
---	--

WK KÖNYVKERESKEDELMI KÖZPONT

1033 Budapest, Szentendrei út 89–93.

T.: 388-7558, 437-2407, 437-2443, F.: 437-2442

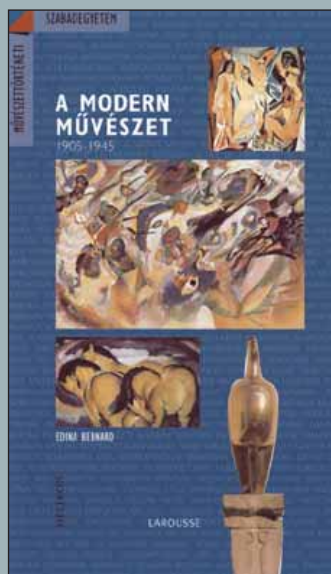
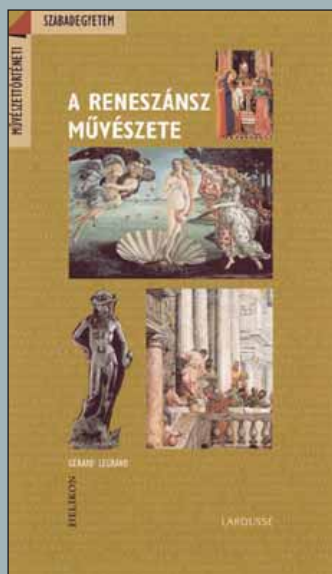
Nyitvatartás: H–Cs.: 8–16h, P.: 8–13h

E-mail: vevoszolg@wkdc.hu, wknagyker@wkdc.hu

 <p>AKADÉMIAI KIADÓ E-mail: custservice@akkrt.hu Internet: www.akkrt.hu</p>	<p>Herczeg Gyula – Juhász Zsuzsanna: Olasz–Magyar szótár Új!!! 8.900 Ft</p>
	<p>Gáldi László – Uzonyi Pál: Magyar–Orosz szótár Új!!! 8.900 Ft</p>
	<p>Strukturális magyar nyelvtan 3. – Morfológia 4.250 Ft</p>
	<p>Pethő Menyhért: Mezőgazdasági növények élettana 3.200 Ft</p>
 <p>E-mail: vevoszolg@muszakikiado.hu Internet: www.muszakikiado.hu</p>	<p>Hoffmann Márta – Kozák Ákos – Veres Zoltán: Piackutatás 4.290 Ft</p>
	<p>Kemény Sándor – Deák András: Kísérletek tervezése és értékelése 2.900 Ft</p>
	<p>Minőségbiztosítás az agrárgazdaságban 3.200 Ft</p>
	<p>Éva Balázs – Fons van Wieringen – Leonard Watson: Quality and educational manager 4.390 Ft</p>
	<p>Fekete Zoltán – Zalay Miklós: Többváltozós függvények analízise 1.690 Ft</p>
	<p>Urbán János: Határérték-számítás 1.690 Ft</p>
 <p>E-mail: vevoszolg@kjk.hu Internet: www.kjk.hu</p>	<p>Biztonságvédelmi kézikönyv 5.600 Ft</p>
	<p>Tóth Mihály: Gazdasági bűnözés és bűncselekmények 5.152 Ft</p>
	<p>Poór József: Menedzsment tanácsadási kézikönyv 5.824 Ft</p>
	<p>Munkaügyi jogszabályok 4.256 Ft</p>
	<p>Dr. Sille István: Titkári kézikönyv 4.480 Ft</p>

Keresse Partner boltjainkat!

AKADÉMIAI KIADÓ	MŰSZAKI KÖNYVKIADÓ	KJK – KERSZÖV
<p>KIS MAGISZTER KÖNYVESBOLT 1053 Budapest, Magyar u. 40. Tel.: 327-77-96</p>	<p>Könyvtárellátó KHT. Kódex Könyvárúház és Tankönyvcentrum 1054 Budapest, Honvéd u 5. Tel./fax: 331-6350, 331-0126, 331-0127</p>	<p>KÖZGAZDASÁGI ÉS JOGI KÖNYVESBOLT 1051 Budapest, Nádor u. 8. Tel.: 317-40-35 Fax: 318-16-52</p>

Larousse Művészettörténeti szabadegyetem
Egy könyvsorozat, amit nemcsak lapozgatni érdemes!
Egy év alatt hét kötet

A 144 oldalas, elegáns, nyújtott formátumú könyvek puha kötésben, szélesen visszahajló fedéllel készültek.

2000. októberében **A reneszánsz művészete**

A modern művészet 1905–1945

2001. március

A romantika

A XIX. század művészete

A barokk és a klasszicizmus

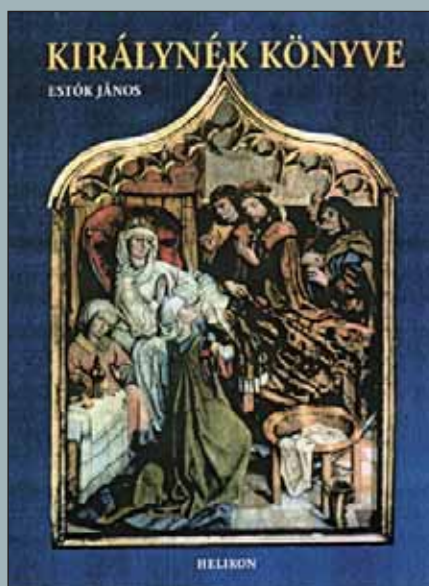
2001. október

A középkor művészete

A jelenkor művészete

A kötetek ára 2280 Ft. A sorozatot most kedvezménytel megrendelheti, s így a hét kötetért csak 12.000 Ft-ot fizet, azt is részletekben.

Kérjen tájékoztatót, megrendelő-nyomtatványt a Helikon Kiadótól:
1053 Papnövelde u. 8., Telefon: 317-4987, e-mail: helikon.kiado@matavnet.hu

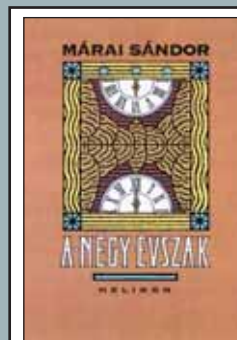
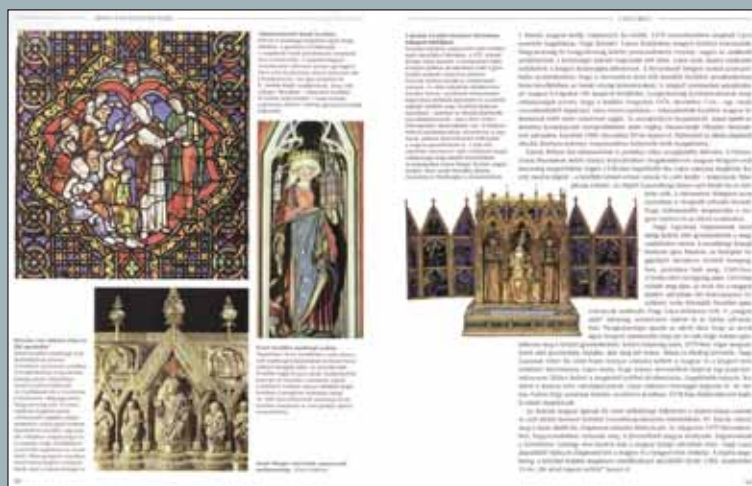
Estók János: Királynék könyve

Női sorsokról szól ez a képeskönyv. A trón árnyékában élő asszonyokról és leányokról, akik szinte sohasem maguk választották sorsukat.

A csaknem négyszáz illusztráció a honfoglalás korától a közelmúltig idézi fel az egykori világot: arcmásokat, életképeket, a fejedelmi lakhelyek forgatagát, a pompás ruhákat és pazar ékszereket, azt a környezetet, amelyben boldogan vagy boldogtalanul élték életüket a magyar uralkodók asszonyai.

4280 Ft

A könyvet október 9-én délelőtt 11 óra-kor mutatja be a Helikon Könyvesházban (VI. Bajcsy-Zsilinszky út 37.) Jankovics Marcell, október 12-én délután 16 órakor pedig Veszprémben, az Eötvös Károly Megyei Könyvtárban a szerző.

Végre megjelent
A négy évszak, Márai Sándor
könyve.
Gyűjtőknek vászonkötésben is!
Keresse a
Helikon Könyvesházban,
VI. Bajcsy-Zsilinszky út 37.,
Tel.:331-2329

A könyvek megrendelhetők a Helikon Kiadónál (1053 Budapest, Papnövelde utca 8.),
telefonon Borbíró Zsókanál és/vagy Varga Istvánnál a 317-4987-es számon,
vagy a 317-4967-es faxon, valamint megvásárolhatók a Helikon Könyvesházban:
Budapest VI., Bajcsy-Zsilinszky út 37.